

Uredništvo:
Ljubljana, Knačeva ulica 5. Telef. št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Ispravnostni oddelki: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

FINANČNI MINISTER NAPOVEDUJE REDUKCIJO URADNIŠTVA ZA 10%

Navodila finančnega ministra za sestavo proračuna — Materialni izdatki se morajo znižati za 20 %, investicijski krediti pa so ukinjeni

Beograd, 21. junija. r. Finančni minister je izdal na vse državne urade in ustanove, vsem banjskim upravam in mestnim občinam obširna navodila glede sestave proračunov za prihodnje proračunsko leto, to je od 1. aprila 1937 do 31. marca 1938. Uvodoma naglašja finančni minister, da se mora sestava proračunov poenostaviti, da se s tem olajša tako preglednost kakor tudi samo izvajanje proračuna. Proračuni morajo obsegati vse potrebne izdatke in tudi kar najbolj možno točno predvidene dohodke.

Kar se tiče državnega proračuna, se tehnična stran sestave proračuna ne bo spremenila. Pri sestavi proračuna mora biti proračunsko ravnotežje vrhovno načelo. Noben izdelek se ne sme predložiti samo zaradi tega, ker je bil predviden že v dosedanjem proračunu. Vsi izdatki, tako osebni, kakor materialni, ki jih nujno ne zahtevajo državne potrebe, bodo brezpogojno črtani, ali pa znižani na najnižjo potrebno potrebo odmero. Ravno tako bodo črtani iz predlogov vsi krediti, ki bodo predlagani zgolj v globalnih zneskih.

Kreditni za osebne izdatke se morajo predložiti po dejanskem staležu osebja in po višini plač, ki obstajajo po stanju 1. julija. Izključeno je kreiranje vsakega novega službenega mesta in naj zaradi tega državne ustanove in uradi ne predvidevajo in predlagajo nobenih novih mest. Po točnih podatkih, ki jih je zbralo finančno ministrstvo, se vidi, da je že sedaj število osebja v državnih uradih in raznih ustanovah večje, kakor pa bi bilo stvarno potrebno. Zato se mora število osebja na vsak način znižati ter se mora doseči do pričetka novega proračunskega leta najmanj 10-odstotno znižanje števila državnih namestencev. Reducira naj se v prvi vrsti nekvalificirano osebje. Ker je to neobhodna potreba in ker se morajo osebni izdatki za vsako ceno znižati, naj vsi državni uradi in ustanove že sedaj izdajo potrebne ukrepe, da se bo moglo to znižanje do uveljavljanja novega proračuna izvršiti brez težav. Nobeni državni ustanovi se ne bo dovolilo, da bi povečala skupno število svojih namestencev razen v primerih, kjer je predvideno povečanje števila namestencev po členu 64. finančnega zakona za leto 1934/35 ali zakona o proračunskih dvanajstih letih za leto 1935/36. V nobenem primeru pa se osebni izdatki tudi v teh primerih ne smejo povečati preko iznosa v sedanjem državnem proračunu, upoštevajoč pri tem tudi kreditne za napredovanje iz preteklih let, ki pridejo v prihodnjem proračunu do finančnega izraza.

Kar se tiče materialnih izdatkov, morajo obsegati le najnujnejše potrebe, odmerjene skrajno štedljivo. Materialni izdatki se morajo znižati najmanj za 20 odst. od iznosa, ki je predviden v sedanjem proračunu. Nabavke se morajo omejiti le na najbolj nujne potrebe, to je na ono, brez česar ni mogoče izvršiti službe. Krediti za službena potovanja in premetitve se morajo predložiti v najmanjši možni izmeri. Krediti za redne materialne izdatke morajo biti točno izračunani, upoštevajoč pri tem spremembo cen na trgu. Ne smejo se predlagati nobeni investicijski krediti, zlasti ne za zgraditev novih državnih poslopj. Taki predlogi ne bodo niti sprejeti in jih sploh ni treba niti staviti. V predloge za proračun se morajo vnesti tudi potrebni krediti za znižano in brezplačno vožnjo na državnih železnicah, parnikih in avtobusih.

Kar se tiče finančnega zakona se morajo predlogi omejiti samo na to, kar je potrebno za podrobnejše predpise glede izvrševanja proračuna samega. Ne bodo se sprejeli v finančni zakon nobeni predlogi in nobeni amandmani, čijih vsebina bi morala biti predmet posebnih zakonov ali ki bi služili v izpolnitel ali izpremembo obstoječih zakonov. Predlogi za finančni zakon se morajo staviti ob eni s predlogi za državni proračun, ki morajo biti dostavljeni proračunskemu oddelku finančnega ministrstva najkasneje do 1. decembra t. l. Pozneje se ne bodo sprejemali ali upoštevali nobeni amandmani več.

Slična navodila je izdal finančni minister tudi za sestavo banovinskih proračunov. Tudi banovine morajo znižati osebne izdatke najmanj za 10 materialne izdatke pa najmanj za 20 odstotkov od dosedanjih proračunskih kreditov. Isto velja tudi glede sestave proračunov mestnih občin, katerim nalaga finančni minister najskrajnejšo štednjo in znižanje osebnih in materialnih izdatkov najmanj v enaki meri, kakor v državnem in banovinskem proračunu.

Direktorij velesil

Tvorile ga bodo Anglija, Francija, Rusija, Nemčija, Italija in Poljska

Ženeva, 21. junija. o. Med zastopniki velesil so se začela pogajanja, ki stremijo po oživitvi nekakega direktorija velesil, ki naj bi nadomestil Društvo narodov zlasti v vseh enih funkcijah, glede katerih se je izkazalo Društvo narodov, kakor kaže zlasti primer Abesinije, za nesposobno. V krogih velesil se boje, da bi male države, ki so videli, da jih Društvo narodov ne more zaščititi pred nadzornimi večjimi in močnejšimi državami, zapustile ženevsko ustanovo. Zato se vrše razgovori med velesilami o ustanovitvi nove mednarodne ustanove, ki bi bila poleg Društva narodov mnogo bolj v stanju da zavaruje mir zlasti v Evropi. Ta direktorij velesil bi tvorile Anglija, Francija, Rusija, Nemčija, Italija in Poljska. Osnovo direktorija velesil bi tvoril poseben pakt, ki je v glavnem že sestavljen. Ta direktorij naj bi reševal vsa sporna vprašanja ter zlasti preprečil vsako akcijo, ki bi ogrozila mir in sedanjí status quo v Evropi. Društvo narodov naj bi imelo v glavnem vlogo reprezentativne mednarodne ustanove, dočim bi vsa delikatna vprašanja reševal najprej direktorij velesil, ki bi svoje sklepe dostavil Društvu narodov na znanje in v izvršitev. Pogajanja so že tako daleč uspešna, da bo direktorij velesil najprej osnovan že na septembrskem zasedanju Društva narodov.

Ob zaključku je Baldwin branil zunanjo politiko. Pozval je zborovalce, naj mu izrazijo svoje simpatije, sedaj v teh težkih dneh. Njegovi nasprotniki mu očitajo, da je zavrgel vse, v kar je veroval, to ni točno. On je človek več, likov idej in poguma. Tudi v bodoče se bo boril za svoje ideale in poguma ne bo izgubil. Ni pa mogoče kar tako povenjati priti do varnosti, kolektivne ali kakšne druge. Če bo ostvarjen sistem kolektivne varnosti in pride tedaj do kakšne vojne, se bodo naenkrat vsi narodi znašli v vojnem stanju.

Konferenca JNS v Nišu

Niš, 21. junija. p. V prostorih Kazine je bila danes popoldne banovinska konferenca JNS, za katero je vladalo v vseh političnih krogih veliko zanimanje. Poleg izredno velikega števila delegatov iz vse moravske banovine so prišli na to konferenco tudi predstavniki JNS g. Nikola Uzunović, generalni tajnik g. dr. Kramer, senatorji gg. Jovo Banjanin, dr. Andjelinovič, Milutin Dragović, Ignat Stefanović, dr. Svetislav Popović in mnogi drugi. Konferenco je otvoril v vodilni senator Dimitrije Ilićanović. Po otvoritveni formalnosti je povzel besedo senator g. Jovan Banjanin, ki je v daljšem govoru orisal politični položaj ter stališče JNS. Govorili so nato o političnih prilikah gg. dr. Kramer, dr. Andjelinovič in Nikola Uzunović, nakar je bil soglasno izvoljen novi banovinski odbor JNS za moravsko banovino.

Ekspres Pariz-Moskva

Varšava, 21. junija. AA. Iz Gdynje poročajo, da se je tam vršila konferenca zastopnikov poljskih, francoskih, belgijskih in ruskih železnic. Po sklepu te konference prične od 1. julija voziti luksuzni severni ekspres na progi Ostende-Pariz-Varšava-Moskva. Severni ekspres je vozil do 1. junija na progi med Ostendo in Varšavo.

Otvoritev Sokolskega doma v Slovenjgradcu

Slovenjgradec, 21. junija. Slovenjgradec je imel danes izreden sokolski praznik. Otvorjen je bil novi Sokolski dom, ki nosi ime blagopokojnega kralja Uedinitelja, kateremu je bil otemen odkrit skromen, a dostojen spomenik. Dan se je pretvoril v vsenarodno svečanost naše severne meje. Od blizu in daleč so prihajali Sokoli in drugo narodno obinstvo, da izkažejo priznanje požrtvovalnosti slovenjgraških Sokolov. Nj. Vel. kralja je zastopal komandant mesta v Mariboru general Milutin Milenković.

Svečanosti so se pričele že snoči z akademijo domačega sokolskega društva, ki je uspešno nad vse pričakovanje. Sodeloval je tudi odlični domači sokolski orkester. Davi po sprejemu gostov se je razvila po mestu impozantna povorka, nakar je bil pred Sokolskim domom sprejem kraljevega zastopnika, ki mu je starosta domačega sokolskega društva dr. Železnikar izrekel prisrčno sokolsko dobrodošlico. Obenem je pozdravil tudi druge odlične goste, med njimi zastopnika ministra vojske podpolkovnika Nikolića, zastopnika saveza SKJ dr. Mirka Gorjaka in zastopnika bana sreskega načelnika dr. Hrašovca.

Kraljev zastopnik general Milenković je v krasnem govoru očitno pomen Sokolstva ter čestitil slovenjgraškemu Sokolu k njegovemu dosedanjemu uspehu. Po govoru predsednika gradbenega odbora br. Rojnika, ki se je zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je slovenjgraški Sokol dobil lastno streho, je zastopnik kralja otvoril krasni Sokolski dom.

V domu samem se je vršilo nato slavnostno odprtje spominske plošče blagopokojnemu kralju Uedinitelju. Popoldne je bil javni nastop, ki je pokazal izredno visoko stopnjo sokolske vzgoje. Sodeloval je tudi oddelek inženjske podoficirske šole, ki je bil deležen še prav posebnih aklamacij občinstva.

Slovanski bratje, dobrodošli!

Zastopnikom narodnih železničarjev bratske Čehoslovaške, Poljske in Bolgarske v pozdrav!

Ko danes prihajate, prvič v zgodovini, združeni v enotnem stremelju za svobodo in napredek mogočnega Slovanstva, Vam narodni železničarji iz dežele ponosnega očaka Triglava kličejo: »Dobrodošli, mili nam bratje!«

Bodite uverjeni, da tudi na skrajno zahodnem delu Kraljevine Jugoslavije bidejo topla slovanska srca in da živi narod, bratski Vam po krvi in jeziku, ki vsak korak zblizanja iskreno pozdravlja.

Pionirji za bratstvo svobodo in napredek Slovanstva — naprej do končne zmage!

Pozdrav zástupcům železničnických zaměstnanců bratrské Československé Republiky, Polské a Bulharské!

Dnes, kdy přicházíte první v dějinách združení ve společném snažení za svobodu a zorkvutí mocného Slovanstva, Vám Vaši kolegové ze země hrdeho otce Triglava volají: »Vítáme Vás, mili nám bratři!«

Bud'te ubezpečeni, že také na hranicích Západného dílu Kralovství Jihoslovie buší teplá slovanská srdca a žije národ, bratrský Vám krvi i jazykem, který každý krok sližení vrle pozdravuje.

Průkopníci bratrství svobody a zorkvutí Slovanstva — dále ku předu do úplného vítězství!

Przedstawicielom narodowych kolejarzy braterskiej Czechosłowacji, Polski i Bułgarii — pozrowienia!

Gdy dzisiaj przybywacie, poraz pierwszy w historii złączeni wspólnym wysiłkiem dla wolności i postępu potężnego Słowianstwa Wam narodowy kolejarze z dumnego kraju przadzają »Trigława« wzklikując: »Witajcie mili bracia!«

Bądźcie przekonani, że także na skrajnym zachodzie Królestwa Jugosławji, biją gorące słowiańskie serca, i żyje naród braterski bliski Wam krwią i językiem, który każdy krok zbliżenia serdecznie pozdrawia.

Pionierzy braterstwa, wolności i postępu słowianstwa, — naprzód do ostatecznego zwycięstwa!

Pozdrav na narodnitje železničarski predstavitelji na bratska Čehoslovakija, Polša i B'lgarija!

Kogato dnes za p'vi p't v istorijata s'prvate v edinno stremenje za svoboda i napred'k na mošnoto Slavianstvo, na Vas narodnite železnici iz pokrajnata na gordija Triglav pozdravajät »Dobre došli mili naši bratja!«

B'dete uvereni, če i na krajno zapadnija del na Jugoslavija tuptat topli slavlanski srca i živje narod, bratski na Vas po krv i jezik, kojto za vsaka kračka na zbliženje iskreno pozdravja.

Pionieri za bratstvo, svoboda i napred'k na Slavianstvoto: Napred' do krajna pobeđa!

Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev Oblastna organizacija Ljubljana.

Svečanost v Zenici

V prisotnosti predsednika vlade in treh ministrov so včeraj vzdali temeljni kamen za nove tovarne

Zenica, 21. junija. r. Danes so v Zenici svečano položili temeljni kamen za novi objekt železarne, v katerem bodo izdelovali valjano železo in jeklo velikih profilov. Svečanostim so prisostvovali tudi predsednik vlade dr. Stojadinović, ministri gg. dr. Spah, dr. Jura Janković in dr. Kaludjerčić. Udeležili so se najprej slavnostne seje uprave in nadzornega odbora zeniske železarne, nato pa polaganja temeljnega kamna. Slovesnost je z govorom otvoril minister za šume in rudnike, v katerega resor spada zeniska železarna. Po njegovem govoru je ministrski predsednik dr. Stojadinović položil v temeljni kamen na pergament tiskano posvetilo. S svečanosti, ki mu je prisostvovala velika množica delavstva in ostalega prebivalstva, so bile poslano vdanostne in pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. kngzu Pavlu ter namestnikom dr. Stankoviću in dr. Peroviću.

Opoldne je bil banket, na katerem je govoril tudi ministrski predsednik dr. Stojadinović. Zahvalil se je za sprejem in za pozdrave ter poudaril pomen razširjenosti zeniske železarne, kar nam bo omogočilo, da bomo odslej mnogo večje količine železne rude lahko sami predelovali in nam ne bo treba pošiljati rud v inozemstvo ter od inozemstva nazaj kupovati naše lastno železo. Napovedal je, da se bo na sličen način razširila tudi bakarna v Boru in za njo postopno še drugi naši rudniki. To je nova gospodarska politika, ki bo hitro izboljšala ves naš gospodarski položaj. Tudi razširjenost zeniske železarne se ni zaključeno z objektom, ki se bo sedaj začel graditi. Z enim ali dveh letih bo v teh lepih krajih življenje docela drugačno.

Ljubljanska nedelja

Ko je po soparnem dopoldnevu prihrumela danes v prvi popoldanski uri nevihta nad Ljubljano, se je zdelo, kakor da je sodnji dan, Villa se je strahovito plohla, med katero je padala toča, ki k sreči ni napravila posebne škode. Po ulicah so drveli hudourniki. Med neprestanim bliskom in grmenjem je udarila strela v Rožni dolini in sicer v streho g. Hvala. Na cesti VI. Strela k sreči ni vžgala, razbila pa je strešni stol in zdrobila precej opeke. Prebivalci bližnje okolice so čuli močan sunek, največ strahu pa je seveda preživela Hvalova družina. Pred hišo se je zbralo precej sosedov, ki so ogledovali razdejanj strele. Nevihta je kmalu ponehala in so se hudourni oblaki vlekli v smeri proti Krimu.

Veselo kresovanje na Gradu

Zmotil se je seveda, kdor je menil, da bo nevihta onemogočila veliko prireditel Rodčeve križa na Gradu. Čim je nevihta minila, se je skozi velikanski Philippeov zvočnik začelo po Ljubljani spet razlitzati vse polno poskočnih melodij in neutrudno je pela harmonika. To je imelo takšno privlačno moč, da so se zlati ljudje že ob pol 15. vzpenjali na Grad in ko se je pol ure na to pričela veselica, so bile stojnice v drevoredu kar oblegane in mize kmalu zasledene. Razpoloženje je bilo kar najboljšje, saj pa je bilo zanj tudi dobro preskrbljeno, ko je vendar znano, da so pri Rdečem križu možje, ki se na to reč razumejo. Vojaška godba je ob Gradu priredila imeniten promenade koncert, a na šanecah so neumorno evirali vrli poštarji. Posebno navdušenje so želi Rancigajevi mali harmonikarji, ki so priredili v mraku koncert. Na Gradu samem so trije ojačevalci sipali venomer muziko, da je bilo res kakor ob največjem žganjanju. Pravo kresno razpoloženje je zavladalo ob 21. uri, ko so na šanecah zažgali velikanski kres in so v jasno večerno nebo jele švigati rakete. Prav gotovo je lahko Rdeči križ zadovoljen s kresovanjem, saj so z njim bili zadovoljni tudi številni gostje, morda samo ne tisti, ki že niso dobili več jesti in piti.

Kamnoseki in pečarji hočejo višje mezde

Dopoldne so v mali dvorani DZ zborovali kamnoseki in razpravljali o kolektiv.

ni pogodbi, o kateri bodo predstavniki stavbinskih delavcev in delodajalcev komorno sklepali v prihodnjih dneh. Zadnja štrajka so se udeležili samo kamnoseki, ki so zaposleni po raznih kamnolomih. Medtem ko so Poprje zaslužili pri rekordnem delu povprečno komaj po 3 Din na uro, so si s stavko priborili urno mezo od 4,50 do 5 Din. Po zgledu zagrebških in beograjskih tovaršev, ki so si znašli ohraniti kar zavidanja vredne mezdne po goje, saj znašajo njihove urne meze od 8 do 9 Din, bo zdaj tudi organizacija ljubljanskih kamnosekov stavila nekoliko višje zahteve. Tako naj bi kamnoseki prve kategorije v bodoče zaslužili po 7,50 Din, druge kategorije pa po 6,50 Din, kvalificirani brusarji po 6, njihovi pomožni delavci po 5, kamnoseki kovači pa po 6 Din na uro. Poleg tega zahtevajo 48urni tednik, za čezurno delo 50% doklade, za delo izven kraja redne zaposlitve pa jim mora podjetnik nuditi tudi stanovanje, hrano in stroške za vožnjo. Poleg kamnosekov so v sedanjí dvorani zborovali pečarji, ki so prav tako osnovali svojo sekcijo.

Vrat si je prerezal

V Vošnjakovici ulici 20 se je spet večer odigral krvav dogodek, ki je proti razkril veliko tragedijo brezposelnega človeka. Tam prebiva z materjo in sestro Jože Rakovec, rojen 1890, pristojen v Ljubljano, izučen mizar. Toda siromak, ki je naglušen in slaboviden, že 14 let ni zaslužil belica, družina ima samo po očetu skromno pokojnino. Danes popoldne so siromaku dali neki ljudje piti, pa ne vina, temveč žganje. Menda zato, da bi ga — razveselili, ker je bil zadnje čase precej potih. Posledica pijake je bila huda. Ko je bil siromak sam v sobi, je zmeden segel po britvi in si prerezal vrat. Hitro si je bil poklicani reševalci, ki so ga našli nezavestnega, krvavečega na tleh. Ob 21. uri se je prejeljal v bolnišnico, kjer ga bodo ohranili pri življenju.

Jugoslovensko-bolgarska liga v Ljubljani vabi vse svoje članstvo in prijatelje, da se udeležijo na glavnem kolodvoru sprejema slovanskih narodnih železničarjev, ki se pripeljejo v Ljubljano danes ob 9.32. Poleg večjega števila čehoslovanskih in poljskih železničarjev pridejo tudi bolgarski. Odbor bolgarskih železničarjev bo jutri ob 20. uri.

Zborovanje Jadranske straže

Polno priznanje uspehov oblastnega odbora pod vodstvom dr. Otmarja Pirkmajerja

Ljubljana, 21. junija.

K današnji glavni skupščini oblastnega odbora Jadranske straže je prišlo iz območja bivše ljubljanske oblasti 56 delegatov, 30 je bilo zastopanih po pooblastilih. Zbor tako ugledne nacionalne organizacije pa so počastili s svojo navzočnostjo tudi številni predstavniki oblastev, naših javnih in zasebnih ustanov kakor tudi zastopniki sorodnih narodnih organizacij. Lepa dvorana Trgovskega doma, ki je tako bila zasedena, je bila nad odrom, kjer se skoro z vse stene razkazuje podoba Jugoslavije z izgnanim slovenskim morjem vred, okrašena s kipom mladega admirala kralja Petra II. in s krasnim svilenim praporom oblastnega odbora. Predsednik dr. Otmar Pirkmajer je v nagovoru poleg zastopnikov vseh okrogov pozdravil naslednje gospode: podbana dr. Stanka Majcena v zastopstvu banka, majorja Lakoša kot divizionarjevo odposlanca apelacijskega sodnika Vičerja v

ga odposlanca, predsednika apelacijskega in sodnika Hudnika od okrožnega sodišča, višjega svetnika dr. Kurbusa od poštne direkcije, občinskega svetnika Gerzina kot županovega zastopnika, Andersa od OUZD Engelmanova za JUU, polkovnika Nedeljkovića za Aeroklub, Prinčiča za rezervne oficirje in žagarja od dobrovoljcev, Uršiča od kluba koroških Slovencev, nadzornika Govekarja za Jé ligo gospo Fleretovo od Kola Jugosl. sester, Boleslava Hitra za ZKD, več zastopnikov Soče in vse ostale. Z odobravanjem je bila sprejeta vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. in pozdravne brzojavke: Kraljevemu namestniku, predsedniku vlade, izvršnemu odboru JS v Splitu in banu dravske banovine. Bratske pozdrave pa je brzojavno podal oblastni odbor JS iz Maribora. — Nato je predsednik takole orisal delo oblastnega odbora v izteklem poslovnem letu:

ko vsem krajevnim odborom, ki so pokazali s tem razumevanje za našo mladino. Sicer bi rad ponovil svojo lansko željo, da bi vsak podmladak v tem letu daroval vsaj po 1 Din za naš Mladinski sklad, vsek ohranek pa s svojimi prireditvami vsaj 5 gradbenih kamnov, in naš dom bi bil ustvarjen v tako lepi obliki, kakor si moramo vsi želeli. Zato apeliram ponovno na vse naše marjve funkcije, da v vsem našem območju in na naše podmladke da v tem letu sodelujejo pri naši nabirni akciji za mladinski sklad in torej predvsem za dom po vseh svojih močeh. Naša mladina jim bo vedno hvaležna za njihovo požrtvovalnost. Hvala tudi ženski sekciji, ki je poklonila 12.000 Din.

Dasj nas čaka še dovolj dela, ne moremo preiti preko uspehov našega dela. Pomno izrekan svojo zahvalo vsem, ki so nam pomagali pri tem težkem delu: izvršnemu odboru JS v Splitu, ki nas je podpril zlasti ob priliki jadranske razstave, vsem članom oblastnega odbora vsem funkcionarjem naših krajevnih odborov in poverjenicem, našim marljivim damam, vsem učiteljem in profesorjem ki so sodelovali pri naših podmladkih, vsem, ki so sodelovali pri aranžiranju lanske jadranske razstave in kongresu zlasti pa tudi zastopnikom našega tiska, ki je vedno z velikim zanimanjem spremljal naše delo ter z obširnimi poročili informiral o njem našo javnost. Vse navedene prošim, da nas tudi v naprej podpirajo pri našem delovanju, katerega uspehi bodo odvisni od njihove pomoči. Vsi pa delo pod geslom: Čuvajmo naše morje!

Pregled dela v kongresnem letu

Zo spet polagamo obračun, moramo ugotoviti, da se je preteklo leto pričelo ob najlepših izgleh in da smo v prvi polovici poslovnega leta dosegli res lepe uspehe, ki jih spoznamo iz tiskanega letnega poročila. Na žalost moram navesti okoliščino, ki je pozneje precej močno škodovala našemu gibanju, namreč znižanje uradniških prejemkov. Ono je povzročilo, da se je mnogo uradnikov odtegnilo vsakemu društvenemu delovanju in se je poznalo najmočnejše prav pri takih organizacijah, ki ne morejo nuditi članstvu utopljive prednosti, temveč pristojevo med svoje članke večinoma ljudi, ki so se oklenili društvenih idej iz čistega idealizma. Zato se je znižanje plač poznalo največ pri JS. Naše delo mora stremeti predvsem za tem, da pridobimo ne le vse one, ki so nas zaradi gmotnih težav začasno zapustili, temveč da še povečamo svoje članstvo.

Preteklo leto je bilo zelo bogato na društvenih dogodkih. Omenim zlasti slavnostno izročitev 40 zastav ljubljanskim podmladkom, katerim je sledilo samo v dravski banovini še nad 160 podmladkov, ki so v zastavah našli svoje simbolično središče, predvsem pa naj poudarim nepozabne jeenske dneve, ki so pokazali, kako je v slovensko dobro razumela idejo JS in da umela pomen morja in močne moči silje za našo državo. Prihleti so v belo Ljubljano delegati iz vse države od Skoplja in Kotora in Petrovgrada na kongres JS, da vidijo, kako mogočno je zasidrana pomorska zavest tudi v nas, danes le kontinenalni Slovenci in kako se za naše ideale navdušuje naša mladina, ki tedaj še ni bila zbrana polnoštevno v svojih šolah, a je kljub temu prihiti v tako velikem številu, da pokaže svojo ljubezen do morja. In stotisočnim obiskovalcem smo na ljubljanskem velesejmu pokazali, kaj pomeni za nas vse naše morje. Domači in tuji obiskovalci so občudovali skrbno in vestno zbrano zanimivo gradivo. Brez večjih podpor (razen nekaj častnih izjem) z delom pridnih, požrtvovalnih rok smo opozorili tudi tujino na lepote našega Primorja.

Danes lahko mirno rečemo, da je pokazala razstava tak propagandni uspeh, da nam ni žal našega dela, četudi v gmotnem pogledu ni bilo konzano s pričakovanimi rezultati in da smo ponosni na delo, ki smo ga izvršili. Ljubljana je tedaj ožila v najlepši luči in je bila več dni popolnoma v znamenju JS in pomorske misli.

Kongres JS je sankcioniral vedno na novo ponavljano slovensko zahtevo — zvezo Slovenije z morjem — in ta naš klic se je razlegal po vsej državi. Železnico St. Janž—Savinja moramo smatrati kot prvi uspeh dolgoletne borbe, cesta Ljubljana—Sušak ji bo sledila v najkrajšem času, in tako bo vsaj del naših zahtev uresničen, da bo tudi Slovenija deležna ugodnosti, katere nudi morje onemu, ki ga zna izkoristiti.

Dosedaj navedene prireditve moremo smatrati kot najmočnejšo manifestacijo naših idej, katere smo širili med narod s pomočjo goste, danes vse naše območje pokrivačote mreže svojih okrogov — krajevnih odborov in poverjenic, zlasti pa s pomočjo podmladka, ki je zanesel našo idejo med najširše plasti naroda. Nič manj kakor 715 šol v dravski banovini se po naša z organizacijo podmladka JS in vseh 69.000 podmladkarjev bomo smeli pristi, vati med širitelj naše ideje tudi v bodočnosti.

Zato je tudi ves gmotni uspeh našega delovanja posvečen mladini. V mladinski sklad Viteškega kralja se je steklo v preteklem letu mnogo denarja, saj je narastel za več kakor za 100% in znaša danes nad 630.000 Din. Ta številka nam daje upanje, da bomo dosegli že prihodnje leto naš najvišji namen, da namreč omogočimo naši mladini iz vse dravske banovine letovanje v lastnem morskem domu podmladka. Otvoritev doma bo obenem najboljša propaganda za našo idejo, prinese pa naj tudi dom zdrave in oddih vsem svojim mladim gostom. V pomankanju lastnega doma smo poslali lani deloma s pomočjo banske uprave in nekaterih občin ter nekaterih naših okrogov v morske domove v Bakru in Kraljevici 193 oddih potrebnih otrok, ki bodo gotovo vedno naboj vneti propagatorji naših idej. Izrekam svojo najtoplejšo zahvalo vsem onim, ki so s svojimi podporami omogočili letovanje tem otrokom, zahvaljujem pa se tudi vsem javnim korporacijam, ki so nas sicer podpirale pri našem delu. V preteklem letu žal le 8 občin je prispevalo večje ali manj

še zneske v naš mladinski sklad. To so občine: Metlika okolica, Sv. Jurij okolica, Sv. Peter v Sav. dolini, Ložnica, Ribnica okolica, Breznica, Radatoviči, ter izmed večjih Kranj, Trdno sem prepričan, da bomo s primerno ponovno propagando dosegli, da bomo mogli šteti med prispevalce mladinskega sklada tudi ostale zlasti gospodarsko krepkejšie občine, da bo naš dom zgrajen res z denarjem vse dravske banovine, ki bo mogla pošiljati v dom otroke vseh krajev.

Zahvaljujem se tudi vsem onim podmladkom, ki so v preteklem letu prispevali popolnoma prostovoljno po svojih močeh razne zneske v mladinski sklad, ena

Izlet v politiko — in nazaj...

Ko je bilo po predsednikovem poročilu sprejeto tudi poročilo nadzornega odbora, ki ga je prečital tajnik dr. Željko Jeglič in je predsednik že določil kratek premor v svrhu razgovora delegatov o kandidaturah, se je dvignil delegat dr. Schiller iz Kranja in začel čitati izjavo, v kateri je ponovil očitke nasproti dr. Pirkmajerju, ki smo jih mogli čitati zadnje dni v »Slovenec«. Izjavo je zaključil z zahtevom, da se mora vse to upoštevati pri današnjih volitvah.

Delegati so mirno poslušali izjavo, enako pa tudi odgovor predsednika dr. Pirkmajerja: »Nisem želel, da se obravnava zadeva, zaradi katere me napadajo, pred tem forumom. Ako pač večina želi, sem pripravljen vso zadevo tu pojasniti, čeprav je bila že pojasnjena v posebni okrožnici in ob zasedanju izvršnega odbora v Splitu, kjer se je ugotovilo, da je moje ravnanje okorektno.« Predsednik je nato dal predlog na glasovanje. In sta se dvignila samo dve roki, vsa ostala večina je bila proti. Predsednik: »Ugotavljam, da občni zbor o tem predmetu ne bo razpravljal. Jaz pa sem vsem krajevnim odborom na razpolago s pojasnilom.«

Apel k slogi in pameti!

Ko je nato bilo podano še sporočilo verifikacijskega odbora, je stopil na oder odbornik in delegat veletrgovca Ivan Jelačin. Ni moj namen, je izjavil, da bi kogarkoli branil, pač pa da dam izraza čustvovanju človeka, kakor mu to narekuje ljubezen do višjih namenov, ki jih hočemo doseči. Dnevna politika nas tako razdira, da ne vidimo stvarnosti. Napake in grehi se vrstijo od nekdaj in danes in še dalje, da se venomer izprizuje naša nezrelost. Vedno sem naglašal potrebo nacionalne sloge v zadevah, ki naj koristijo najširšim slojem. Kaj je namen Jadranske straže? Obramba Jadrana! Pogledajte sliko na steni, govori nam o usodi jadranskega morja. In ko čaka Jadrana, da pridemo na pomoč, da pomagamo pri skupnem delu, da izkoristimo kar se da, — se kregamo! Vsi, ki nam je pri srcu pravo močno delo, kličemo: Nehajte! Če ne bo dejanj, bo narod obupal. Kakor je Tomaž položil prst v rano, tako hoče narod spoznati odkod in zakaj skeleče rane, ki jih trpi zaradi pretrganega centralizma. — S celo vrsto naravnost pretresljivih primerov in lastnih doživljanj na Jadranu je g. Jelačin orisal potrebo stvarnega dela. 800 vagonov vina je v okolici Sibenika, na se ne najde nihče, ki bi pomagal, da bi šlo vino sromakov čez mejo v denar. Ali ne spada tudi to v program Jadranske straže? Slovenski župnik z otoka v Dalmaciji je prišel nedavno v Ljubljano, kamor je bil ocalil 10 fantikov v vzgojo, pa ne more dobiti podpore za nje, medtem ko zbiramo tisočake za zamorčke. Tu v Dalmaciji je naš slovenski mistjon, tu so naši zamorčki! Slovenci smo izgubili orientoacjo in nočemo vedeti, da bo Jugoslavija močna, če bomo močni tudi mi sami. Gospoda, ne gremo prav! Končam: Naj nam bo vseeno, ali bo predsednik liberalce ali klerikalec, — kdor hoče delati, ta naj bo predsednik in sploh član Jadranske straže!

Temperamentni govor g. Ivana Jelačina se je močno dojmil vseh. Nekatere je vidno ganilo in ob zaključku so govorniku mnogi čestitali in burno pritrjevali. Vstal je tudi delegat dr. Schiller iz Kranja in izjavil: Pridružujem se izjavljanju g. Ivana Jelačina in izjavljam, da sem hotel prei poudariti samo to, da se izloči iz Jadranske straže, kar nas razdvaja.

Nova uprava

Skupščina je nato prešla na dnevni red. Ravnatelj Loskot iz Trbovelj je v imenu verifikacijskega odbora predlagal za predsednika dr. Otmarja Pirkmajerja. Burno odobravanje. Ker so se dva ali trije delegati za čas volitev umaknili v predvorje, je bil soglasno izvoljen tudi vse ostali odbor, ki ga tvorijo: prosvetni šef Josip Breznik, Janez Brilly, dr. Cervinka, podravnatelj Golob, dr. Hlavaty, dr. Željko Jeglič, Ivan Jelačin, general Jovanović, gospa Nada Kmetova, Tone Kos, polkovnik Viktor Kristan, hotelir Ciril Majcen, prof. Marjanovič, docent dr. Mucko, sodnik Orožen, ravnatelj dr. Pirjevec, Viktor Pirnat, generalni tajnik TPD Josip Pogacnik, Viktor Rom, dr. Slokar, Karl Soss, polkovnik Kvintiljan Tartaglia in dr. Vovk. — V nadzorni odbor pa: ravnatelj Betriani, dr. Du-

lar, žel. ravnatelj dr. Fatur, policijski upravnik Kerševan, odvetnik dr. Oblak, zdravnik dr. Pintar, ravnatelj dr. Niko Zupančič.

Zgled z 20 tisočaki

Predsednik dr. Pirkmajer je ob zvanju za izvolitev zagotovil, da bo uprava oblastnega odbora upoštevala sleherni dobro voljo, a naj se Jadranski straži nihče ne približa z nečistimi nameni! Delujemo zaeno složno povsod, iščimo, kar nas spaja, izločujemo, kar nas more ločiti. — Sprejet je bil proračun 61.500 Din prejemkov in izdatkov. Med vrsto predlogov se je zlasti živahno razpravljalo o bodočem mladinskem počitniškem domu na Jadranu, za katerega se ni dovolj sredstev na razpolago in bo tako šele prihodnje leto mogoče razpravljati o realizaciji, razen če bi se ponudila kakšna izjemna prilika. Sedanji mladinski sklad je treba pač še stalno večati. G. Ivan Jelačin je predlagal, da bi se priredila loterija. Da pa potrdi iskrenost svojih prejšnjih besed, je g. Ivan Jelačin izjavil, da pokloni 20.000 Din za Mladinski dom Jadranske straže. Lepa gesta, ki naj bi našla mnogo posnemovalcev — zlasti tudi med našimi občinami in korporacijami je žela toplo zahvali. Med slučajnostmi se je seveda razpravljalo tudi o zvezi Slovenije z morjem in je bilo z zadostjenjem sprejeto zagotovilo, da se proga že trasa in da bo to delo do meje naše banovine do jeseni že gotovo. Preden je predsednik z zahvalo zaključil lepo potekli občni zbor, je bila sprejeta naslednja

resolucija:

Jadranska straža kot edina idejna čuvarica jugoslovenskega Jadrana v državi hoče dosledno svojim višjim namenom smotno tu di v bodoče posvečati problemom našega morja in kar je z njim v kakršnikoli zvezi svojo pozornost in vse svoje delo. Izredni uspehi na področju dravske banovine jo potrjujejo v veri, da je naša razumevanje v najširših slojih ter jo vzpodbujajo k vztrajnosti, dokler ne pronikne zavest o važnosti morja za Jugoslavijo in dušo slehernega državljanja.

Prebivalstvo dravske banovine, ki je z udarcem usode izgubilo lastno morsko obalo, je danes, četudi v njeni bližini, vendar daleč od jugoslovenskega morja. Življenjskemu vprašanju Slovenije, njeni zvezi z morjem, hoče JS kot najvažnejšemu gospodarskemu problemu svojega območja služiti z vso voljo in z vso odtodnostjo. Najkrajša železniska kakor tudi vsem potrebam odgovarjajoča moderna cestna zveza naše ožje domovine z Jadranom ostaneta še nadalje svetli točki prizadevanj Jadranske straže.

Gospodarska bodočnost in neodvisnost ter po njima veličina in moč države zavisi predvsem od morja. Svoboda morja, urejenost naših luk in dvig našega pomorstva so cilji, ki jim JS zvesto in vztrajno služi in ki jim hoče s podvojeno silo služiti še nadalje.

Pri svojih nesebičnih naporih pa bi ostala JS osamljena in nemočna, ako bi njenejela delo ne podpirali v to prvenstveno poklicani odločilni krogi. Visoko kr. vlado in druge odgovorne činitelje prosi JS in poziva, naj z vso svojo avtoriteto, ki naj dobi izraza in poudarka v ustanovitvi posebnega resorja, podpro njeno idejno prizadevanje v službi Domovine, jugoslovenskega naroda in našega narodnega kralja!

Le morje odgaja velike države. Pomorski Jugoslavi pa hoče JS vzgojiti odločne in požrtvovalne državljanje. V vrstah nepolitične, nadstrankarske in vsedržavne organizacije JS je mesto za vsakega Jugoslavena, ki mu je mar blaginja naroda in države.

Predvsem pa velja pri odgoji članstva naša skrb nacionalni vzgoji naraščajo v Podmladku JS, da vzgojimo nov rod, močan po duši in krepek po telesu, rod zavednih Jugoslovancev, ki bo zrl bodočnost naroda in moč države na Jadranu!

KOLIČ-DUBROVNIK

VELEPRODAJA VINA
Skladšča: BEOGRAD, Tel. 26—270 — 429
30—808 ZAGREB, Tel. 478, PRAGA — 581.
ČHOV Tel. 407—86.
KOLICEVO VINO DOBITE V VSEH PRODAJALNAH NA VSEH NAŠIH POTNIŠKIH BRODOVIH IN TUDI WAGONS LITS.

Majhna četa se je zbrala

Vzlic temu bo treznostni pokret dosegel velik obseg

Ljubljana, 21. junija

V dvorani Delavske zbornice se je dopoldne po daljšem predsedku vnovič zbrala armada naših treznostnih bojnikov, da se posvetuje in sklepa o novem stratežnem naskoku na to skoraj nepremagljivo trdnjavo med Slovenci, ki se ji reče alkoholizem. Duhovni svetnik Janez Kalan, stari vodja Svete vojske je nekoč že do kraja obupal nad svojim poslanstvom a ko je z drugimi propovedniki treznosti vred spoznal, da tudi na drugih popriših rože trez trnja ne cveto, se je le vrnil k svoji prvotni misli. Zal pa v svojem pozdravnem govoru ni mogel že rabiti besede »armada«, temveč je skromno rekel samo »četica«; — presenetljivo pičla je bila namreč udeležba na prireditvi, ki bi ji javnost morala po pravici posvetiti nekaj več pozornosti. A tudi ta četica je brez dvoma dovolj, da gibanje vnovič zavzame velik zamah, če so le njeni člani prav domeli svojo nalogo.

Kakor je svetnik Kalan v nagovoru poudaril, se gibanje obnavlja na povsem drugačnem, duhu časa ustrežajočem načinu, kakor smo bili pričeli nekdaj. In v znamenju teh novih smernic smo na zborovanju videli tudi skorajda več oficijelnih predstavnikov, kakor zasebnih individualnih prištevalcev abstinenca. Med drugimi so bili navzočni načelnik socialnega oddelka banske uprave dr. Karlin z direktorjem Higienškega zavoda dr. Pircem, zastopnika ljubljanske in mariborske škofije ter abstinenčnih organizacij na njihih področjih dr. Levčič in dr. Meško, zastopnik mestne občine dr. Mis, predsednik »Treznosti« šolski upravitelj Horvat in še predstavniki številnih drugih prosvetnih, socialnih in karitativnih organizacij.

Prvi je poročal predsednik »Treznosti« Horvat, ki je navajal, da je »Treznost« gojila abstinenčno predvsem med šolsko mladino, ki pa je po večini zapuščala treznostni tabor, kakor hitro je malo odrasla. Abstinenčna propaganda je predvsem dolžnost državnih, cerkvenih in banovinskih oblasti. Prav je, da sta oba slovenska škofa pozvala duhovnike, naj stopajo v vrste treznostnih borec, a nič manj kakor duhovniki so tudi zdravniki dolžni varovati abstinenco. Služba obojih je takšnega značaja, da morajo pogostokrat, prav ob najbolj košljivih trenutkih, iznenada nastopiti. Pograjal je razne »narodne običaje« kakor je ta, da otroci na birmovanju pijejo. Odločnih ukrepov je treba za odpravo žganjekuhe, proti slabim vinogradnikom in proti šmarnci, nasprotno pa je treba brezalkoholne pijače in slatine opustiti vsakršnih davčih. Goetlinčarska četa naj se zaupa samo pravim gostilničarjem, zapreti pa je treba vse vinočote, ki se vedno bohotneje razširjajo pri nas. Nato je direktor dr. Pirc poudarjal potrebo dveh potujočih protialkoholnih učiteljev pri Higienškem zavodu zdravilišča za alkoholike in posebne uredbe za pobjanje alkoholizma. Zastopnik prosvetnega oddelka, učitelj

Horn, je poudaril važnost moralno vzgojnega momenta.

Posebno pozornost je vzbudil izrpen stvarni referat zastopnika banske uprave inž. Flega, ki je obravnaval vprašanje vinogradništva in sadjarstva z vidika brezalkoholnega gospodarstva in je svoje misli strnil v naslednjih konkretnih predlogih; Kmetijsko ministristvo naj posreduje, da se prepove tvornicam špirta vsako kuhanje žganja in svežega ali suhega sadja in grozdja, hkratu pa naj odredi najstrožjo kontrolo nad tvornicami špirta in kvasa. Z zakonom naj se prepove nadaljnja saditev vinogradov na žitornodnih zemljiščih. Ministristvo in lanske uprave naj neizprosno nadaljuje akcijo za zatiranje samorodnih, kletarski nadzorniki naj dobe nalog za strogo izvajanje zakona o vinu. V interesu zatiranja obstoječih vinogradov na ravninah, naj ministristvo obremeni lastnika takega vinograda s posebnimi dajatvami, ki naj znašajo 50 par od trsa. Poklicane instance naj čim intenzivneje podpirajo izvoz našega vina in sadja v inozemstvo. Uvoz suhega grozdja in sadja za napravo špirta in žganja, naj se v bodoče prepove. Uporaba očetne kisline za napravo kisa naj se prepove in kis naj se napravi le iz domačega vina in sadjeva. Kmetijsko ministristvo in banska uprava naj podpirata izdelavo modernih sadnih sušilnic, napravo brezalkoholnih naravnih sokov iz grozdja in sadja in izdelavo sadnih skladišč in zadržnih vinskih kleti za zadržno proizvodnjo dobrih domačih vin.

Za tem so govorili še zastopniki mestne občine dr. Mis, ki je med drugim poudaril da konzum alkoholnih pijač in tudi številno vinočotev v Ljubljani padata, zastopnik okrajnega sodišča dr. Kovač, zastopnika obeh škofij — dr. Meško iz Maribora je med drugim navajal, da se je Katoliška akcija za letošnji program obvezala v prvi vrsti pobijati alkoholizem — misijonar Šavel, zastopnik Slovenskega društva dr. Heferle in še zastopniki nekaterih drugih prosvetnih in drugih organizacij. Po dobrih dveh urah je predsedujoči zaključil zborovanje z upanjem, da bo v bodoče protialkoholna akcija tudi pri naših oblasteh našla na potrebne pomoči.

PRI LJUDEH VIŠOKE STAROSTI, KI TRPE NA NEREDNEM IZTREBLJANJU, nudi čisto naravna

FRANZ · JOSEFOVA

grenčica, užita redno 3 — 4 žlice dnevno skrozi 8 dni, zaželeno izčiščenje in s tem trajno olajšanje. Zahtevajte povsod

FRANZ · JOSEFOVO

vodo!

Ugl. reg. S. br. 3074/35.

Maribor preko nedelje

Maribor, 21. junija

Slomškove slovesnosti

Današnja nedelja je bil v okviru Slomškovih praznikov v Mariboru namenjena šolski mladini, ki je v velikem številu z zastavami in godbami prispela v Maribor pod vodstvom učiteljev in učitelj. Zbrali so se na Glavnem trgu, kamor je ob pol 10. prispel mariborski škof v spremstvu številne duhovščine in sredi posebne častne čete dečkov in deklic. Mladina ga je pozdravila z mahanjem robcov. Sledila je služba božja s kratkim nagovorom knezoškofa dr. Tomažiča. Mladina je molila, da bi bil Slomšek proglašen za blaženega. Nato se je uvrstila v sprevod, ki je šel po Koroški cesti in Strossmayerjevi ulici od Slomškovega groba na starem mestnem pokopališču. Po mimohodu ob grobu se je sprevod razvil po Kerkovi ulici in Trubarjevi ulici na Slomškov trg, kjer je po liturgiji in blagoslovu izročil zastopnik šolske mladine škof dr. Tomažič podpisal šol za Slomškovo beatifikacijo. Po škofovem odgovoru je mladina zapela znano Slomškovo »Preljubo veselje«, nato so bile mladinske slovesnosti zaključene. Popoldne je bila na Ljudskem vrtu igra na prostem: »Naša apostola«. Kakšnih posebnih nesreč med mladino ni bilo, le nekaj malčkov se je dopoldne v mestu izgubilo, vendar so jih kmalu spravili v njihove oddelke. Pri slovesnostih so bili navzočni tudi zastopniki oblastev in javnega življenja. Maribor je razobesil zastave. Ze v soboto popoldne je bila v spodnji kazinski dvorani slovesno otvorjena Slomškova razstava, otvorilo jo je predsednik Zgodovinskega društva prelat dr. Kovačič. Razstava bo odprta do 29. t. m.

Družabni dogodki

Bolgarski visokošolci in visokošolke so prispeli v soboto zvečer v Maribor in so priredili v veliki unijski dvorani lep pevski in plesni večer. Ansambli, ki je pokazal v plesnih točkah mnogo spretnosti, je bil deležen toplega priznanja od strani občinstva, ki ga je zaradi pozne napovedi prireditve bilo žal bolj malo. Za danes dopoldne pa je bila najavljena mašineja v mestnem parku.

Slovesni zaključek francoskih otroških tečajev je bil v soboto popoldne v »Vesni«. K prireditvi prireditvi je prispelo veliko staršev in mladine obih tečajev, ki je odlično izvedla bogat in slikovit spored z različnimi recitacijskimi, baletnimi in drugimi točkami. Izbrano so podali tudi »Rdečo kapico«. Zaključna prireditve je pokazala res lepe uspehe vztrajnega vzgojnega dela pri Francoskem krožku.

V dvorani restavracije »Novi svet« se je v soboto zvečer pričelo tekmovalje za prehodni pokal, na katerem sodelujejo vsi mariborski šahovski klubi. Tekmovalje je otvoril s primernim nagovorom predsednik Mariborskega šahovskega kluba g. Rudolf Golouh, nakar se je pričela šahovska bitka. Spoprijela sta se Mariborski šahovski klub in UNJBZ ter SK Zeleničar in SK Slavija. Vsak klub je postavil 8 svojih najboljših igralcev. Rezultati prvega kola so bili: Mariborski šahovski klub je premagal UNJBZ s 5:3, SK Zeleničar pa SK Slavijo s 7:1.

Dva kandidata smrti

Obešenca v hlevu so našli v Zgornji Vošnjici št. 93 Obešenec je 23-letni posestnik sin Rudolf Šilec, ki se je v živinskem hlevu, kjer je spal, obesil z vozno verigo. Našla ga je mati, ko je šla v hlev napajati živino. Šilec se je obesil na ta način, da je

pripel verigo na klin poleg vrat v hlevu, tako da je na enem koncu verige, ki ima kavelj, napravil zanko in jo nataknil na vrat ter obesil.

Zasebnica Ana Stranjskova iz Krekove ulice je prijavila policiji, da je pred tremi dnevi odšel z doma njeni podnajemnik 26-letni delavec v mestni vrtnariji Anton Šaupel. Ze nekajkrat je dejal, da se bo vrge v Dravo, kar je zdaj menda res storil, ker so vse poizvedbe za njim ostale brezuspešne.

Umor ali smrtna nesreča

V Plodernski št. 4 v Slovenskih gorah je živel sam zase četrdaški življenje 45 letni posestnik Karel Verbošt. Imel je posestvo 5 orakov v samotni, brez hlapiča in dekle. Ze od torka pa so ga sosedje pogrešili. Ker ni bil v nikomur v prijateljskih stikih, se niso ljudje kaj brigali za to. Večših je namreč Verbošt šel na kakšen sejem, zaprl hišo ter ga potem več dni ni bilo domov.

Ko pa je včeraj zjutraj prispel na kolesu v Plodernski raznašalec kruha in peciva Josip Šmigovec, ki je hodil od hiše do hiše ponujati kruh in pecivo ter je stopil tudi v Verboštovo hišo, se mu je čudno zazdelo, da ni bilo nikogar na spregled, vrata pa odprta. Stopil je v hišo in pogledal po kuhinji in drugih prostorih, da bi koga našel in mu ponudil peciva. V sobi je nemalo presenečen našel na postelji ležečega Verbošta, vsega krvavega, z veliko rano na desnem senu. Šmigovec je takoj sklical sosedo, obveščeni pa so bili tudi orožniki, ki so takoj uvedli preiskavo. Čudno je, da so našli v hlačah, ki so ležale na stolu, 1398 dinarjev. Danes se je podala v Plodernsko sodna komisija, ki jo tvori preiskovalni sodnik dr. Vi. Travner in sodni zdravnik dr. Zorjan, ki bo ugotovila podrobnosti okoliščin, pod katerimi je Verbošt umrl. Poleg možnosti umora iz maščevanja ali roparskega umora je možno tudi to, da se je Verbošt vinjen kje poškodoval, pa je imel še toliko moči, da je prispel domov in se vlegel na posteljo, potem pa zkrvavel.

Jakob Zemljčič †

Slatina Radenci, 21. junija.

V noči na nedeljo je umrl na svojem domu v Radenih bivši poslanec in župan g. Jakob Zemljčič. Bil je star 63 let, zadela ga je srčna kap. — Pokojnika je poznala vsa Slovenija. Saj je bil eden najuglednejših mož, ki se je za Slatino Radence pa tudi za ves ljubotmerski okraj trudil, kolikor je mogel. Kandidiral je pri volitvah v narodno skupščino leta 1931. in je bil tudi izvoljen. Še ves zadnji čas je bil neutrudno na delu kot gospodar. Njegova nenadna smrt je zbudila med rojaki in znanci mnogo obžalovanja. Pogreb bo pojtnjarsko. Lahka mu zemlja. Zaljubljen iskreno sožalje!

Naše gledališče

Opera

Ponedeljek, 22. junija: Kavalir z rožo. Red A.
Torek, 23. junija: Vesela vdova. Red C.
Sreda, 24. junija: Carmen. Red Sreda.

Sportna nedelja

Plavalni dvoboj

Ljubljana : Gradec 37 : 25

V soboto je plavalna reprezentanca Ljubljane gladko zmagala nad najboljšimi plavalci Gradca — Postavljena sta bila tudi dva nova jugoslovenska rekorda

Gradec, 21. junija. Plavalna reprezentanca Ljubljane, ki jo je sestavljalo 12 plavalcev Ilirije, je sinoči v kopališču »Zur Sonne« dosegla prepričljivo in visoko zmago nad najboljšimi graskimi plavalci. Plavalci Ilirije so v tem prvem mednarodnem nastopu v letošnji sezoni pokazali odlične uspehe in spadajo že po njih med upoštevane mednarodne plavalce. Še bolj sigurno pa med najboljše plavalce v Jugoslaviji.

Ekipa je v soboto zjutraj pod vodstvom g. Prezljaja odpotovala v Gradec. Wilfan pa je prispel tja naravnost z Dunaja. Za nasprotnike smo dobili tamkaj najmočnejše plavalce Gradca, predvsem klubov GAK ter policijskega športnega kluba v Gradcu.

V prijetnem in zelo lepo opremljenem kopališču, kjer se je vršilo tekmovalje, se je zbralo poleg številne publike — do 500 — tudi več odličnih osebnosti, predvsem jugoslovenski konzul dr. Vrsič osebje konzulata ter tudi predstavniki graskih oblasti. Najbolj častno pa je bila seveda zastopana jugoslovenska kolonija z dijaštvom na čelu. Točke so se ocenjevale za prvo mesto s 5, za drugo s 3, za tretje z 2, in za četrto z 1 točko, za stafeto in waterpolo pa je prejel zmagovalce 6. drugoplasirani pa 3 točke.

Pred tekmovaljem je obe moštvi pozdravil načelnik grške plavalne podveze g. Sauer, ki se mu je v imenu ljubljanske reprezentance zahvalil g. Prezljaj ter mu obenem izročil spominskih zastavico. Na prireditvi, ki je vsestransko uspela, sta bila med drugimi lepimi rezultati dosežena tudi

dva nova jugoslovenska rekorda

in sicer za 100 m hrbtno po Wilfanu z 1:14 (do sedaj 1:14 — Ciganović) in na 200 m prsno po Cerarju z 2:55,3 (do sedaj 3:02,2 — Cerar).

Tehnični rezultati so bili naslednji: 100 m hrbtno gospodje: 1. Vilfan (L) 1:14 (nov jugoslovenski rekord), 2. Seitz (G) 1:14,8, 3. Schell (L) 1:17,8, 4. Schwarz (G). Vilfan je plaval v krasnem stilu in dosegel 50 m v 32,5 ter edini izmed vseh delal Kieferjeve obrate. Zmagal je premočno in brez prave konkurence ter dosegel rezultat evropskega zvoka. Zelo dobro se je držal tudi Schell, ki je dosegel za njegova leta prav lep čas.

Točke: L. 7, G. 4. 400 m prsno gospodje: 1. Mihalek (L) 5:30,1, 2. Flaschka (G) 5:30,1 (za udarec rok), 3. Ritzinger (G) 5:37, 4. Fux (L).

Mihalek je plaval taktično zelo dobro. Njegov nevarni nasprotnik Flaschka je vodil do 300 m, nato pa je Mihalek potegnil in mu pred nosom odnesel razliko dveh točk, kar je publika sprejela z burnim aplavzom. Fux je imel sigurno tretje mesto, pa se je zmotvil v štetju prog in se prekalno ustavil. Zadnjih 50 m je nato ležerno preplaval za točko.

Točke: L. 13, G. 9. 100 m prsno gospodje: 1. Vilfan (L) 1:08,2, 2. Seitz (G) 1:06,4, 3. Flaschka (G) 1:07, 4. Zihler (L) 1:09.

Vilfan, ki je bil še utrujen od hrbtnega plavanja, je ležerno prispel prvi okoli 6 m pred ostalimi: 50 m je preplaval 29,3. Zihler ni plaval ostro, ker se je hranil za propagandne skoke.

Točke: L. 19, G. 14. Nato so bili na sporedu

propagandni skoki

ki sta jih izvajala Branko Zihler in Gradčan Karel. Zihler je bravozno izvajal vse skoke in si na mah pridobil simpatije vse publike. Videli smo, da je v odlični formi ter bo lahko častno zastopal Jugoslavijo na olimpijadi.

200 m prsno gospodje: 1. Cerar (L) 2:55,3 (nov jugoslovenski rekord), 2. Tandl (G) 3:04,2, 3. Bernthaler (G) 3:07, 4. Jamnik (L) 3:21.

Cerar je z odličnim in mednarodnim častom postavil najboljši rezultat dneva. Doseženi čas ga uvršča med evropske prsne plavalce. Kljub temu, da je plaval brez res-

ne konkurence, je dosegel to odlično znamenje, pri čemer je zanimivo, da je prvih 75 in zadnjih 25 m plaval »metuljčka«. Na 100 m je imel čas 1:18,5, kar je za 3/10 sekunde slabše od rekorda, ki ga je postavil prejšnjo nedeljo.

Točke: L. 25, G. 19. Stafeta 4x200 m prsno: 1. Ljubljana (Vilfan, Schell, Mihalek, Cerar) 10:05,7 (boljše od jugoslovenskega rekorda), 2. Gradec (Ritzinger, Seidmayer, Seitz, Flaschka) čas: 10:17,7.

Ker ni bilo konkurence, ljubljanski plavalci niso šli še boljše, kar bi bilo v ostriji konkurenci prav lahko. Plavalci so brez predpisanih trikotov in se zato rekord ne more priznati. Vilfan kot prvi je plaval 2:36,2 in prinesel Schelu 20 m naskoka, ki so ga ostali do konca še povečali. Schellov čas je bil 2:32,2. Gradec je imel najboljšega plavalca v Seitzu, ki je plaval 2:31,2.

Točke: L. 31, G. 22. V okviru prireditve je bilo nato več juniorskih točk, ki so pokazale, da ima plavalna sekcija GAK odlični juniorski material. Tako so bili doseženi v teh točkah najboljši časi 1:28,6 na 100 m prsno (Gün-

žolča in jeter,
žolčnih kamenih in zlatenci urejuje naravno
FRANZ - JOSEFOVA
grenčica.

prebavo in pospešuje iztrebljenje črevesja. Klinične izkušnje potrjujejo, da domača pitna kura (zdravljenje) dobro učinkuje, ako popijemo

FRANZ-JOSEFOVO
vodo
zmešano z malo tople vode, zjutraj na prazen želodec.

UD. REG. S. BR. 16485/35

Z zmago iz Banjaluke

se vrača danes SK Ljubljana po prvem srečanju v državnih prvenstvenih tekmah

Banjaluka, 21. junija. Moštvo SK Ljubljane je po trdovratnem odporu zagrebskih klubov, da ne bodo sodelovali v državnem prvenstvu, faktično poseglo v državno prvenstveno borbo šele v drugem kolu, v katerem je imelo po sporedu danes prvo srečanje s prvakom banjaluškega podsaveza SK Krajišnikom. Šanse domačih so se cenile zelo visoko, toda žoga je okrogla in prišlo je drugače, tako da se Ljubljana vrača iz Banjaluke s pozitivnim izkupičkom.

Ljubljana : Krajišnik 3 : 1 (2 : 1)

Sodniku g. Mlinariču je enajstotica Ljubljane nastopila v naslednji postavi: Logar, Hassl, Jug II, Kukanja, Sočan, Luce, Janežič, Pupo, Pepček, Jež, Zemljič.

Krajišnik je nastopil v trenutni najmočnejši postavi.

Dasi je moštvo Ljubljane nastopilo s tremi rezervami, je prav dobro rešilo svojo nalogo. Nasprotnika je takoj v začetku vrglo v obrambo in je ves čas prevladovalo v polju ter posebno po odmoru pokazalo prav lepo igranje. Največ zaslug za zmago ima krilska vrsta s Sočanom na čelu, ki naprotnikom ni dopustila, da bi se razvil, razen tega pa je še pridno pomagala obrambi in dajala tudi napadu mnogo uporabljivih žog.

Do izida je prišlo takole: V 10. minuti pretvori Jež Janežičev center v nčubranljiv gol. 1:0 za Ljubljano. Igro v nasled-

berg), 42,8 na 50 m prosto za dame (Lex), 1:30 na 100 m hrtno za dame (Lex), 1:11,1 na 100 m prosto (Flaschka II) itd.

Kot zaključna točka se je vršila waterpolo-tekma, v kateri je Ljubljana odpravila domačine z okroglim dvočevlilnim rezultatom.

Ljubljana : Gradec 10 : 0 (7 : 0)

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah Ljubljana: Linhart, Jamnik, Vrankar, Fux, Čuden, Lenart, Otruba.

Gradec: Parik, Schneideritsch, Asen, Rainer, Lotze, Tandl, Bernthaler.

Ljubljanci so bili ves čas absolutni gospodarji v igri in so domačim po mili volji diktirali tempo. Po živahnih kombinacijah so skoraj vedno brez težav prihajali do gola in tudi lepo streljali. Najboljši mož v sedmorici je bil brez dvoma Fux, ki je s svojo odlično igro pritegnil vso pozornost občinstva. Tudi ostali igralci, zlasti Lenart, ki je to pot nastopil prvič v prvem moštvu, so pokazali dohro kombinacijsko igro in oster strel na gol.

Gradčani so bili slabo razpoloženi in, tudi tehnično manj vredni tako da gostom prav za prav niso bili resen nasprotnik. Najslabšega moža so imeli v vratarju Pariku, ki je bil brez moči pred napadi Ljubljancem. Razliko golov je že v 1. minuti otvoril Fux in nato jih je do odmora padlo še 6. Po odmoru so gostje nekoliko popustili in v ležernem tempu povlačili rezultat še za tri zgoditke. Domačini so se v tem razdobju nekoliko popravili in vpriporili nekaj prodorov, ki pa niso prinesli uspeha.

Gole so zabil: Fux 5, Lenart 2 in Čuden 1.

Končno stanje točk: L. 37, G. 25, v katerem razmerju je zabeležena tudi prva mednarodna zmaga ljubljanskih plavalcev v sezoni.

Ekipa se je popoldne odpeljala domov.

nji minuti izenači Krajišnik s krasnim strelom v prečko, ki se odbije v mrežo in mu Logar ne more do živga. 1:1. V 19. minuti si izdela Pupo čisto situacijo ter mojstrsko poviša rezultat na 2:1 za Ljubljano. Do polčasa so gostje v stalni premoči ter kar naprej pošiljali ostre žoge v nasprotnikov gol, ki pa ostanejo brez uspeha po zaslugi vrlega vratarja.

V drugem polčasu postavi Jež že v 8. minuti končni rezultat 3:1 za Ljubljano, ki se kljub prizadevanjem z obeh strani do konca ne menja več.

Sodnik g. Mlinarič je sodil dobro, bil pa je v svojih odločitvah precej nenaklonjen Ljubljancem. Občinstva je bilo okoli 600, ki ni štedilo s priznanjem gostom, ki je videlo, da so boljši del med nasprotnikoma.

Osijek: NAK (Novi Sad) : Slavija 4 : 0 (1 : 0)

Ostale nogometne tekme

Ljubljana: SK Ljubljana B : Reka 7:1. Zagreb: Concordia : FC Wien 1:0 (1:0). Gradjanski : FC Wien 1:0 (0:0).

Beograd: Booskay : Jugoslavija 2:0 (0:0). Tekme za srednje-evropski pokal

Brno: Ambrosiana (Milan) : Zidenice 3:2 (2:0) 18.000 gledalcev.

Dunaj: Prostějov : Admira 4:1 (1:0). Rapid : Roma 3:1 (2:0) 24.000 gledalcev.

Budimpešta Ferencvaros : Slavija (Praga) 5:2 (5:0).

Bologna: Bologna : Austria (Dunaj) 2:1 (2:0).

Turin: FC Torino : Ujpest (Budimpešta) 2:0 (1:0).

ki jih vidi enako kot pri nas le »svočane«, neumnost dr. Bleha in Zdenek pa skrbita po očetovski za nas. Ureditelje vidjenice pri g. poslaniku in g. primatorju, preiskrbita odprt avtokar za ogled zanimivosti od mestne radnice in njene čudovite stolejne ure, svetovne umetnine z živimi figurami, pa mimo novih in starih palač do Hradčanov, residence novega prezidenta. Na Hradčanih se pravkar menja straža legionarjev, dobrovoljcev iz francoske, belgijske in ruske fronte, ki tvorijo častno stražo. Na gradu vibra zastava — prezident je doma.

V tremvajah, na stadionu, v kavarnah — vsepovsod vise pozivi za nočanje posojilo. Sportniki so se že odzvali. Velike zneske so že vpisali takoj v začetku — prvi borci in branitelji domovine, ki ji želijo, da ostane močna in trdna.

Na stadionu vlada oba dneva nestrno pričakovanje. G. Zdenek je speaker — mi mu pomagamo z naševanjem naših rekordov, z opazkami in navodili, obenem z urali vestno kontroliramo čase naših, in diktiramo tempo, podpisujemo rekordne zapisnike in razumljivo ob vsakem uspehu naših uživamo, da vendarle nismo tako zanič kakor so nam že prorokovali. Škoda, da smo toliko oslabljeni — Se vse lepše bi se mogli odrezali.

Govore smajajo na plošče — zvečer vnočje poslušamo v radiu našo besedo. — To varša iz Zagreba Bičanić in Pretec se peljeta s taksijem na telefon, ostali pišemo — ekspresno in tudi elekpresno oddajamo na pošto. Tempo je velenosten — naši živci,

Rada se peni,
še bolj osvežuje,
izdatna pri uporabi.

Din. 6.-

NIVEA PASTA ZA ZOBE

Normalna tuba 6.— Din, velika dvojna tuba 10.— Din.

Prvenstvo Maribora v olimpijskem desetboju

Maribor, 21. junija. Na stadionu SK Zeleničarja od Tržaški cesti je priredil SK Zeleničar včeraj, v soboto popoldne in danes popoldne tekmovalje za prvenstvo Maribora v olimpijskem desetboju. Prireditelj je bila obenem preizkušnja mariborskih lahkoatletov za državno prvenstvo v desetboju, ki bo 11. in 12. julija v Mariboru.

Na današnjem tekmovalju je startalo skupno le 10 atletov, članov SK Zeleničarja, ISSK Maribora, SK Maratona in GAK iz Gradca. Prvenstvo si je priporil izvrstni lahkoatlet Hlade (SK Zeleničar), ki je dosegel 4675 točk; 2. Kleut (Zeleničar) 4450; 3. Venuti (SK Zeleničar) 3986; 4. Smerdelj (Maraton) 3579; 5. Ledinek (Zel.). Izven konkurence je dosegel Gutmaier (GAK, Gradec) 4323 točk. Doseženi rezultat prvaka je nov mariborski rekord in bi znal po starih tablicah 5247 točk (najboljši dosežani mariborski rekord je znašal 4347 točk). Novi mariborski prvak v olimpijskem desetboju je dosegel naslednje rezultate: Tek 100 m 12,8; 110 m zapreke 20,6; tek 400 m 56,3; tek 1500 m 4,54; met krogla 10,84 m; met diska 36,54 m; met konja 40,37; skok v višino 1,45 m; skok v daljino 5,63 m in skok ob palici 2,60 m.

Najboljši rezultati v posameznih disciplinah pa so dosegli naslednji atleti: Tek 100 m 11,8 (Venuti, SK Zel.); tek 400 m 56,3 (Hlade, Zel.); skok v višino 1,60 (Smerdelj, Mar.); skok v daljino 5,93 (Kleut, Zel.); 110 m zapreke 18,4 (Gutmaier, Gradec); tek 1500 m 4,51 (Ledinek, Zel.); skok ob palici 2,90 (Smerdelj, Mar.); krogla 11,34 m (Kleut); disk 36,54 m (Hlade); konje 40,37 (Hlade).

Organizacija, ki je bila v rokah preiskušnih funkcionarjev SK Zeleničarja in sodniškega zbora, je bila brezhibna. Po končanem tekmovalju je načelnik lahkoatletskega oddelka SK Zeleničarja izročil zmagovalcu lep pokal, ostala drugo- in tretjeplasirani pa sta prejela kolajne.

Kolesarska dirka Hermesa

Ljubljana, 21. junija. Na tradicionalni dirkalni Progi iz Zgornje Šiške preko Kosez in Podutika v Dolince ter nazaj v Dravje in Zgornjo Šiško je danes agilna kolesarska sekcija ZSK Hermesa priredila medklub, ako kolesarsko dirko, ki je v vsakem oziru uspela. Zanimanje za prireditve, ki nudi na tej progi gledalcu res mnogo prilike za spremljanje vsakega dirkača, je bilo zelo veliko, kajti na vsej progi, posebno na startu in cilju, ki je bil pred Čarmanovo gostilno v Zgornji Šiški, pa tudi po progi, se je zbralo mnogo občinstva. Šibka stran Prireditve je bila morda majhna udeležba dirkačev — na startu se jih je javilo samo 11 — kar pa je deloma opravičljivo zaradi tega, ker so vsi bolj znani vozači izbrali današnjo nedeljo za trening na daljših progah; Prihodnjo nedeljo jih čaka namreč dirka za savezno prvenstvo v Zagrebu.

Tekmovalo se je v dveh skupinah, in sicer med seniorji in juniorji posebej. Seniorjev je startalo 5, juniorjev pa 6. Med seniorji je prišel na start kot favorit Mariborčan Rozman, ki pa je po nesrečnem naključju v predzadnjem kolu trčil v Oblaka, tako da sta padla oba in se nista mogla plasirati.

Podrobni rezultati so bili naslednji: Seniorji: (12 krogov po 8 km = 96 km): 1. Gartner (Ljubljana) 3:24,30, 2. Stirn (Vrhnika) 3:17,03, 3. Kačič (Hermes) 3:20,01.

Juniorji (5 krogov po 8 km = 40 km): 1. Sunko (Maribor) 1:24, 2. Gregorič (Sava) 1:25, 3. Jesenovec (Sava) 1:29, 4. Bricelj (Ljubljana) 1:34, 5. Grabner (Ljubljana) 1:36, Premk (Sava) je zaradi kvara na kolesu odstopil.

Organizacija prireditve na startu in cilju in tudi na Progi je bila brezhibna.

Za red na Progi je skrbel oddelček kolesarskega bataljona pod vodstvom ppk. Jakliča. Po končanih dirkah je bila v gostilni Čarman razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad, pri kateri priliki je podpredsednik Hermesa g. Borštnar v imenu prireditelja pozdravil vse tekmovalce, zastopnike kolesarskih organizacij in društev ter zastopnike tveč, ki so za to dirko podarila krasna darila.

Po Schmelingovi zmagi

Vest o senzacionalni boksaški zmagi Nemca Maxa Schmelinga nad ameriškim črncem Joe Louisem je izvala svedoča po vsej Ameriki velikansko presenečenje, pa tudi stari svet je zajela z velikim zanimanjem za oba boksača. V New Yorku so imeli tisto noč policijski stražniki mnogo posla, da so za drževali tam naseljene črnce pred napadi na bele ljudi, toda kljub temu jih je bilo več tepenih in tudi poškodovanih avtomobilov.

Kljub temu, da se ameriški športni svet še zmerom ne more sprijazniti s mislijo, da je njihov zastopnik Louis obležil k. o. pod pestmi Schmelinga, vendar še priznava, da je zmago dosegel boljši boksač. Sedaj dajejo Schmelingu skoraj že polovico izgledov, da bo odpravil še sedanjega svetovnega prvaka Braddocka ter si tako — prvič v zgodovini boksa — še enkrat v življenju priboril naslov svetovnega prvaka. V ostalem pa smatrajo, da Louis zaradi tega neuspeha ne bo vrzel puške v koruzo in bo najbrž igral še veliko vlogo v poznejših boksaških nastopih.

Kolikor se da dozdaj pregledati, so poročila o obisku tekme in dohodkih precej pretirana. Občinstvo je deloma bojkotiralo prireditve iz političnih razlogov in baje še od navzočih v areni, niso vsi plačali sedežev. Kosmatih dohodkov je bilo skoraj pol milijona dolarjev, čistih pa samo dobrih 460 tisoč. Vaak boksač je dobil na roko okoli 140.000 dolarjev, ki pa so jih Schmelingu skoraj tretjino kar tam odvzele davkarje.

Viharje navdušenja in morje čestitk je seveda izvala Schmelingova zmaga v njegovi domovini, kjer sta bila med prvimi gratulanti celo sam državni kancelar Hitler in propagandni minister Gobbels. Razumljivo je bila prav tako toplih čestitk deležna tudi njegova žena, znana filmska umetnica Any Ondra, ki se je topot tresla za usodo svojega moža, tresla doma, ker ima baje prešibke živce in preobčutljivo srce, da bi gledala, kako njen Maks pretepa ljudi. Kakor se sliši, namerava Schmeling nastopiti pot v domovino s prvim Zeppelinom, ki bo prišel v Ameriko, počakati olimpijade v Berlinu in se nato takoj apeti odpraviti čez lužo, kjer se bo začel pripravljati za srečanje z Braddockom, ki bo menda že septembra.

Izredni občni zbor SK Zeleničarja je bil v soboto v slubski dvorani na stadionu ob Tržaški cesti. Izredni občni zbor je obsegal le eno točko, in sicer volitev novega predsednika. Zborovanje je otvoril in vodil podpredsednik g. Jošič, ki je orisal zasluge bivšega predsednika g. inž. Grudna, ki je bil premeščen v Ljubljano. Poudaril je, da je ime inž. Grudna za razvoj SK Zeleničarja z zlatimi črkami zapisano v zgodovini SK Zeleničarja. Pri volitvah je bil nato soglasno izvoljen za novega predsednika SK Zeleničarja g. inž. Uzan.

ZA VSAKO KOPELA,
CIMEAN KOPALNO TABLETO!

Naše gostovanje na Češkem — z več strani

še nekaj vtisov našega poročevalca s poti lahkoatletske reprezentance v Prago in druga češka mesta

Od leta 1922, ko je bilo prvo in do danes edino srečanje sportnikov slovenskih držav Češke—Poljske—Jugoslavije, smo do letos čakali celih 14 let na ponovno navezanje iskrenih stikov, ki vežejo oba naroda v mnogih drugih pogledih. Zato je našim lahkoatletskim reprezentantom, ki so v dvoboju s Čehi sploh prvi pomerili svoje nočice, — veljalo še prav posebno toplo zanimanje javnosti in češkega tiska. Vsi, s katerimi smo imeli priliko priti v stike, so bili res iskreni in prištni ter so tudi pisali tako o nas in o uspehih naših tekmovalcev.

Da smo se vozili s kartami drugega razreda in tretjem — to se nam danes ob pregledu celotnih vtisov, ki so bili in mogočni in raznoliki, niti ne zdi več najhujše. Avstrijski in češki železnice so zelo vljudni. Hvaležni smo jim bili za trud, da po pravilo, kar smo deloma sami — od strani našega Saveza, deloma naše železnice uprave — prepoznali in pomankljivo uredili. Toliko je imel naš g. poslanik v Pragi prav, ko je naše muvostvstvo ob obisku dejal, da je organizacija na hitro pripravljena le redko dobra.

Izredni ljubeznivosti naših vodnikov po Pragi, simpatičnih gg. dr. Bleha, mednarodnega tajnika ČAAU in redaktora »Dovoj. Novin« Zdenka smo dolžni hvalo, da smo kljub mnogim zaprekam tudi v Pragi —

prav dobro zvozili. Res je — tudi na Češkem smo se vozili v tretjem — ker od ČAAU poslano »povlastice« v Hornem Dvorištu ob našem prihodu se niso imeli. Vendar smo ob zaključnem obračunu zadovoljivo uredili tudi to. — Za nas pripravljene skupne prostore v Tyrševem domu so atletske zvezi zadnji trenutek odpovedali — uporabili so jih za sokolske tekmovalce, ki so prišli na tekme iz vse Češke. Na zadnje je bilo tako: Grupo Slovencev vodi g. Zdenek v Aleksandrovi koleji blizu Stadionu — Zagrebčane dr. Bleha v Ymco v centru mesta. Vodstvo tako žal ne more dobiti skupnega prostora. Drug do drugega imamo pol ure s travmajem po 1,20 Kč, ali 10 minut s taksijem 14—16 Kč ali če hočemo v Koleji po enajstih ponorih brez elektrike ali bencina — peš skoraj celo uro. Oni iz Ymce prihajajo na obed v Kolejo, na večerjo gremo iz Koleja v mesto. Denar kopni — pa še nismo dober dan za Prago. Z naravnost magnetično silo pa vlečejo naše lahke kroge iz žepa čudovite lepote nočne Prage toneče v svitu morja luči ki inako odsejajo na suhih, od avtomobilov zdrsnatih asfaltnih cestah kakor v g. hi Velavi na Otrsovu, v Manesu in drugod. — Ob večerih se vrstijo Černi pivovar, hotel Savoy, Flek, pa zopet le kolej z več ali manj oficijalnimi sporedi. Govori, napitnice, odlična udeležba funkcionarjev,

30 tisoč prebivalcev ima — a tudi deset sportnih klubov, vsi s svojimi igrišči na senčnih, gozdnatih jasih ob Labi, in prav toliko teniških igrišč. Za nas so se predvsem pavezeli novi prijatelji gg. Rezac, Slarek, Stein, g. Frojan, ki nas je pozdravil specialno v srbohrvaščini g. Ondraček napol Slovenec — Stric plavalčice Zorke Bradačeve. Izmenjava naslovov, običajno vseobče fotografiranje, avtogrami, spominska darila — to nas je v malem, pa toplem gnezdu Kolinu zagotovo, da smo imeli srečo, ko smo se odpravili tja — prvi Jugoslovani na prvi obisk sploh.

Zadnja postaja naše turnee je bil Gradec. Dobri stari znanci gg. Friebe in Leonhard, sedaj že »hauptmann«, so nas sprejeli kot svoje. Te dni so gostovali v Gradcu naši plavalci, za katere ni bila reklama te dni niti manjša kot za naše lahkoatletske reprezentante, ki so se sedaj vsi vrnili domov. — »Kjub vsemu« z mnogimi lavorkami in — sedmimi novimi rekordi, Legitimacijo za olimpiado skoraj že imamo. Kovačević in Stepišnik sta že sigurno preko potrebnega minima, ki se zahteva za udeležbo — Krevs bo umno kaj kmalu tudi zrel za Berlin. — Bil je od vseh naših najodličnejši, pa tudi najskromnejši, zato vsem najbolj simpatični. — Nekateri so sicer bili enmenja, da jim grede kot reprezentantom izjeme, celo večje kot njihovim lovarštem — toda s tem smo tudi moralni računati, da so žal nekateri bolj sportniki po rezultatih kakor po duhu in načelih.

Žena v sodobnem svetu

Zakaj akcije organiziranega ženstva nimajo polnega uspeha

Pod naslovom »Naše ženske organizacije v zrcalu sedanjosti« je visokošolska Zlata Pirnatova na zboru banovinske sekcije Jugoslovenske ženske zveze v Ljubljani 7. t. m. podala studijo o delovanju ženskih organizacij v Sloveniji, katere zasluži, da jo spozna naša širša javnost, saj jo je izdelala mlada delavka, ki ji razmere še niso vcepile pristranosti.

Iz te studije je izzvenela nujna zahteva na vse ženske organizacije, naj v svoje društveno delo vnesejo marsikatero izboljšanje, večjo zavednost in nepristranost, predvsem pa naj poskrbe za koncentracijo in racionalizacijo vseh svojih delovnih moči v skupni borbi vsega našega ženstva za ostvarenje ženskega prava in za napredek vsega naroda na kulturnem in socialnem področju.

Kako zelo nesmoteno se cepijo delovne sile našega organiziranega ženstva pri nas, pokaže dejstvo, da odpada na okrog 600.000 ženskega prebivalstva v Sloveniji nič manj kot 54 matičnih samostojnih društev, pri čemer niso vštete vse one organizacije, v katerih so žene zastopane s precejšnjim odstotkom vsega članstva ali pa imajo v njih celo svoje sekcije. Tako pride pri nas na nekaj nad 11 tisoč ženskih prebivalcev že eno matično društvo, v drugih državah in mestih pa komaj eno na 80—100 tisoč prebivalcev. To razmerje bi nam pokazalo na očitno trošenje in cepjenje delovnih moči za skupno sistematično delo in če bi naše ženske organizacije imele več smisla za discipliniranost in sistematično delo, pravi Pirnatova, bi moral dobesedno del organizacij odpasti sam od sebe.

Vsi predlogi za koncentracijo, ki so se doslej stavliali, niso rodili uspehov. Ko je bila izvršena preobnova Jugoslovenske ženske zveze po banovinah, je bila ženskim organizacijam dana možnost za koncentracijo nastop in organizacijo — kljub temu pa se je ženstvo porazdelilo pod okriljem treh taburov. Res, da se je večina ženskih društev zavedala pomena koncentracije in pristopila v banovinsko žensko zvezo, zunaj nje v drugem taburu pa so se zbrala katoliška društva v »Slovenski krščanski ženski zvezi«, preostala društva pa so ostala sama zase izven teh taburov, dasi vsa ta društva prav za prav dejansko ne kažejo velikih razlik po svojih hotenjih. Oba glavna tabora imata v glavnem isti program, ločita se le v toliko, da en tabore poudarja osnovno načelo katolicizma, J. Z. Z. pa je versko in politično nevtraln.

Pirnatova prihaja do pravičnega zaključka, da pomeni ta tako rekoč neosnovana razcepjenost veliko bolezen naših društev; kajti vsaka žena, naj ima take ali drugačne nazore o veri, uživa v današnjih razmerah enako usodo. Zakoni so za vse enaki, materialna kriza sili vse k delu, v samostojnih poklicih in vsem enako preti nevarnost, da se jim odvzamejo breme pravice, ki so si jih doslej pridobile. Ali naj bo torej vera zadosten razlog, da je pokret ženstven in razcepljen v vsaki večji akciji? Skupna osnova vseh naših društev je vsem enak smoter za izboljšanje obstoječih razmer. V tem duhu so se opredelila vsa društva, vsako hoče popraviti in dvigniti nekatere pomanjkljivosti sedanjosti ureditve: eno dviga prosveto, drugo moralno, tretje skuša pomagati revnim, spet drugo skuša dvigniti dostojanstvo žene in doseči njeno državljansko in človeško enakopravnost itd.

Toda namesto da bi se vsa slična društva združila in dala v skupni, jasno začetni smeri za doseg svojih ciljev, so tako diferencirana, da že skoro ne vedo kako in kaj naj hočejo in posamezne neumorne in iniciativne delavke si pod raznimi naslovi nakopujejo toliko dela, da delo ni izvršeno dovolj globoko in s potrebno važnostjo. Poleg te temeljne napake, ki leži v decentralizaciji društvenega dela in neracionalni delitvi delovnih sil, pa se v društvi kažejo še druge pomanjkljivosti. V večini društev vlada velika distanca med parčanskim odborom in članstvom, ki ostaja pasivno in popolnoma mrtvo. Naši ženi in tudi ženski mladini še vedno manjka splošna poštrevnost, čuta odgovornosti za skupnost in potrebe po organizaciji. Zato je nujno treba vzgojiti v tej smeri, da ne bo vse društveno delovanje živele umetno le v odboru, ne pa tudi v članstvu. Nadaljnja napaka v vsem društvenem delu tiči v iskanju delovnega programa posameznih društev, ki ima neredko zelo čudno zgodovino. Primeri se n. pr., da eno društvo prične kako koristno delo: kmalu za njim usvoji drugo društvo enak delovni program, s če-

mer prične nezdravo tekmovalstvo za uspehi, ljubosumno prilaščanje iniciative, bolj premožna društva prevzemajo ideje manj premožnih in jo uresničijo izven kroga, kjer je misel vzrastla. Skratka: tekmovalstvo za priznanje enemu naslovu, namesto, da bi se vsa društva z istimi nameni sporazumela za skupno borbo in delo, se daje razmaha raznim intrigam in destruktivnim strujam, ki bi se v javnem delu ne smele pojaviti. Zato tudi delo ni intenzivno, programi se ne izvajajo dosledno in imajo le značaj začasnosti. Tako je možno, da moremo zaznamovati porazno dejstvo, da se nobeno od 54 matičnih društev ne bavi specialno z zaščito matere, kar ima za posledico, da v dravski banovini nad 10.000 žen pri porodu ne uživa nikake pomoči in je 20.000 žensk brez potrebne prehrane, perila in drugega.

Posebno poglavje tvori delovanje ženskih

karitativnih društev, ki bi morala v načelu priznati sedanjost ponižujočo karitativno obliko le kot začasno urejeno zlo, kajti razdeljevanje milodarov, ki je žal danes nujno, ljudi ne vzgaja, temveč jim vzbuja občutek manjvrednosti in jemlje vero v lastne moči, pogosto pa spravlja človeka tudi na pot delamrznosti. Prizadevanje karitativnih društev pa bi se moralo usmeriti k ustvaritvi takih prilik, ki bi omogočile vsakemu človeku lastno eksistenco s poštenim delom in ne z miloščino. Za to pa je nujno potrebno združenje vseh karitativnih organizacij, ker bi le združenje skupnih sil ustvarilo realno podlago za trajnejše uspehe.

Razen tega pa bi bilo treba organizirati tudi kmetico in delavko in usvojiti tudi njene interese. Poleg tega prihaja do nujne zahteve po rešitvi vprašanja brezposelnosti, zaščite raznih delavk, skrbstva odpuščenih kaznjencev in drugo. Pri vsem tem raznoličnem delu, ki bi ga ne smela prezreti nobena organizacija, bi morale v vseh oddelkih trenutnih nastopati žene skupno, brez razlike stanovskih in verskih meja in brez moralnih predsodkov. Pri tem svojem delu pa bi morale uživati več podpore javnih oblasti, ki jim doslej sorazmerno zelo malo gredo na roko.

Koni

Prve pomočnice mater

Dčera, so zborovale babice iz vse dravske banovine

Ljubljana, 21. junija

Dopoludne je bil v magistratni posvetovalni dvorani občni zbor Društva diplomiranih babic dravske banovine, ki ga je otvorila predsednica ga. Katarina Kvartičeva. Po zdravilu je vse prisotne babice, ki so se v lepem številu odzvale vabilu društva. Zborovanju sta prisostvovala tudi zastopnik banske uprave g. inspektor dr. Avramovič in dr. Lunaček kot odposlanec primarija ženske bolnišnice prof. dr. Zalokarja, ki je zborovalkam poslal v dar 50 izvodov knjig o raku. Ga. Kvartičeva je nalo zanimivo orisala vtise s VII. mednarodnega kongresa diplomiranih babic, ki se je vršil v Berlinu od 5. do 9. junija letos in ki se ga je s podporo banske uprave udeležila tudi ona kot zastopnica naših babic poleg številnih zaslopnice iz vseh kulturnih držav sveta. O kongresu smo pred dnevi poročali. Podatki o razmerah v babičkem stanju, ki jih je prinesla s seboj kažejo, da se babicam po svetu godi mnogo bolje, kakor našim. Odborova poročila so pokazala, da je gmotna slika naših babic že dosegla vrhunec. Zlasti slab položaj zavzemajo podeželske babice, ki so plačane slabše kakor vsak naveden delavec. Zato so zborovalke z odobravanjem pozdravile ponovno zahtevo, za katero se že dolga leta borijo, namreč, naj bi babice prevredili z občinskega na banovinski proračun. Banska uprava sama ni nenaklonjena temu načrtu, ne more pa iti mimo zakona in bodo te zahteve ostale neizvedljive dokler se ne izpremenijo za vso državo veljavni zakon glede babic.

Svoj položaj se organizirane babice preko ženske zveze izboljšale glede davčnih predpisov vsaj v toliko, da bodo obdavčene le po dejanskih dohodkih in ne po številu porodov. V borbi proti mazažu, ki je zadnje čase zopet začelo bujno razvijati, pa so namenjene doseči izpolnitveni kazenskega zakona z novimi določili, po katerih naj bi se mazačke in stranke, ki jih kličejo, kaznovalo z zapornim in ne več v denarju, ker

denarne kazni niso dosegle uspeha zaradi siromaštva mazačk.

Predvsem pa pozivajo organizirane babice svoje članice in nečlanice, naj bi se zavedle koristi skupnega, organiziranega dela na izboljšanje svojega stanovskega in socialnega položaja za doseg pravic in razmer, ki se jim doslej še ne nudijo. Zlasti pa naj ne škodujejo sebi in vsemu stanu s tem, da se same ponujajo v delu za nižje letne nagrade kakor so jih običajne same voljne plačevati. Vestno naj čuvajo dogovorjene tarife. Vse članice naj tudi stalno opozarjajo svoje tovarišice, ki se še vedno izogibajo svoje edine strokovne organizacije pri nas, da zasleduje organizirano delo boljše bodočnost vsega stanu, zlasti pa mladega narastaja in da je zato neodpušljivo, če se temu delu še vedno ne priključijo.

Zastopnik banske uprave, ki društvo že od ustanovitve leta 1919 dalje podpira, je zborovalke zagotovil tudi v bodoče naklonjenosti do društva; nanj naj se vedno obračajo z upravičenimi zahtevami in banovina, ki je z društvom v stalni zvezi, bo skušala težnje vedno ugodno rešiti.

Zborovalke so ob zaključku soglasno sprejele predloge, naj bi se učna doba v babiški šoli v smislu sklepov mednarodnih kongresov določila na dve leti in naj bi se v šoli sprejemale izključno kandidatke vsaj z dobrim uspehom dovršene nižje srednje šole, da bi prišle babice prej ali slej do boljše in dostojnejše družabnega položaja. Sprejemale pa naj bi se po možnosti le učenke, ki so že izpolnile 24 let, ker bi le v tej starosti mogle pravilno pojmovati naloge svojega stanu. S temi pogoji izobrazbe in starosti naj bi takoj dobile službo kot babice v uradniškem položaju s stalno mesečno plačo, kot banovinske ali državne nameštke.

Soglasno je bil nato izvoljen stari odbor s predsednico go. Kvartičevo na čelu, kar jasno dokazuje, da imajo članice do predstavnice svojega društva veliko zaupanje in da so z njihovim delom zadovoljne.

Teden dni filma

Zadnje premiere v tej sezoni

Za zadnje premiere v tej sezoni je dobil Elitni kino Matica tri prvotne filme. Med njimi so že začeli igrati film »Mary Burnsova, begunka«, ki je dobil pri nas naslov »Gangsterje«. Film je zanimiv po svoji vsebini: saj nas postavi v jedro dandanašnje Amerike, v podzemlje, kjer ne veljajo zakoni ampak samo pest. Silvia Sydney, ena najboljših ameriških igralk, igra v njem vlogo žene, ki jo preganjajo gangsterji in ki se ne more otresti njihove oblasti. S svojo igrjo v tem filmu je Sidneyeva ponovno dokazala, da je res igralka velikega formata. Tudi njeni partnerji so tako prepričljivi igralci, da za njo prav nič ne zaostajajo. Film si je vredno ogledati že zaradi njegove aktualnosti, ker nam daje res popoln prerez čez sedanjost Amerike, z vso njeno bedo in vsem njenim sijajem.

Prav tako zanimiv film je tudi film »Narodni junak štev. 1«, ki nam pokaže življenje in smrt znanega ameriškega kralja podzemlja Johna Dillingerja. V Ameriki sami je bil ta film prepovedan, češ da je preveč verno posnet. In res, bo policije z izsiljevalci, morilci, tihotapci alkohola in drugimi zločinci je v vzorni režiji Walterja Rubena tako živ in tako nepet, da nam zastaja sapo, ko sledimo z bliskovito naglico se mejnajočim prizorom. Tudi v tem filmu je zaslediti odlična. Glavnega igralca, Dillingerja, igra Joseph Calleia, za nas novo ime, a vendar odličnih kvalit. Razen njega nastopajo v filmu naši stari znanci Lewis Stone, ki je bil že neštetoletni partner Grete Garbo, glavi Lionel Barrymore, Chester Morris, Paul Kelly, naša stara znanka iz najboljših dobe nemega filma, katere zvezda je ponovno za-

me zadavi neslišno in nevidno.

Zdrvel sem po stopnicah, da bi čim prej prišel do hišnih vrat. Skril sem se zanje in se stisnil k zidu, pripravljeno na obrambo. Nič. Vratar, ki je čul moje korake, je prišel in prižgal luč. Pogledal sem okoli sebe nič. Skriti se je moral. Hotel sem ga na vsak način počakati. Vse tiho.

Stopil sem ven. Vratar je za menoj zaklenil hišna vrata. Postavil sem se prednje in čakal. Mora priti ven, ta fantom, strašilo... Mora priti ven to grozno bitje.

Deset minut nato je nekdo skoro neslišno odprl hišna vrata in mlad, eleganten mož je stopil previdno iz veže.

Zadrl sem se: »Povejte, ali ste me vi zasledovali. Kako to, da ste neslišni in nevidni? Začuden me je pogledal in mi rekel šepetaje: »Neviden? Može smo! Zaupati vam hočem. Neki gospod me ne sme videti v tej hiši, saj me razumete. In kar se tiče neslišnosti, vedite, da nosim angleške gumijaste podplate.«

Gaston se je zasmel.

Tedaj pa je skočil pokoncu debel gospod in zaklical:

»Zato nisem mogel nikdar zasačiti tega prekletega Trouvilla pri svoji ženi!«

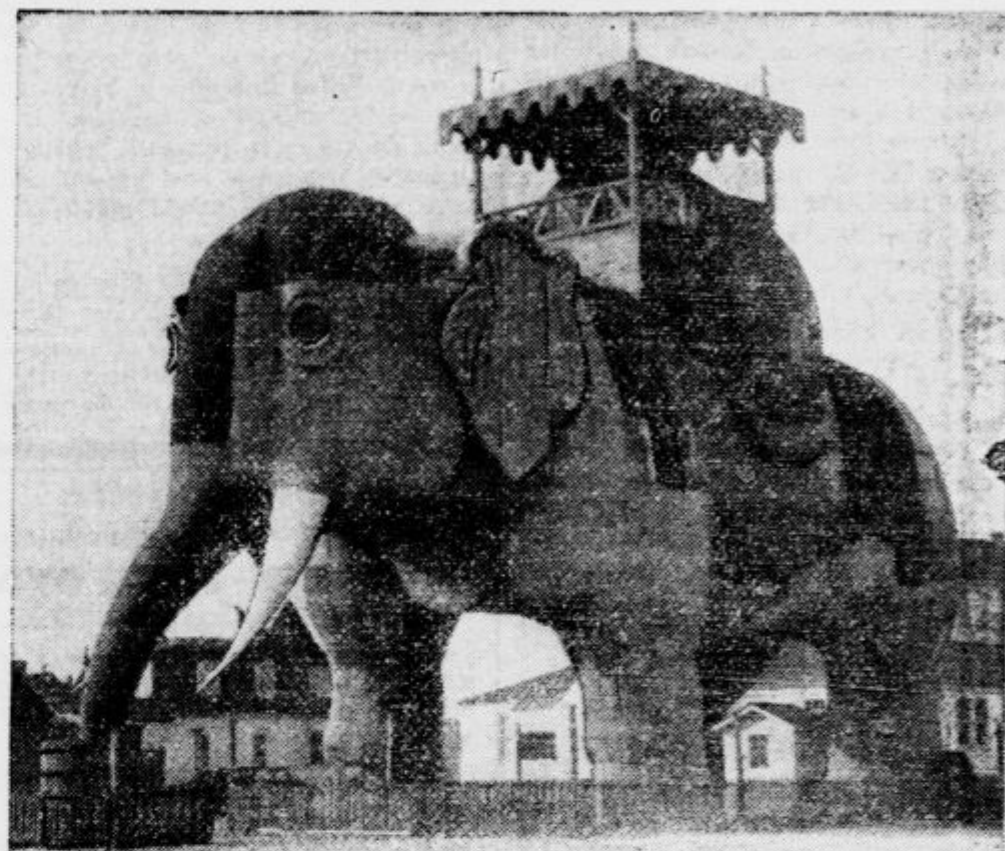
Bil je gospod Duval iz četrtega nadstropja, ki se je pred petimi meseci ločil od žene.

Silvia Sydney v filmu »Gangsterje«.

sijala na svetlem nebu hollywoodskem. Poslednji v seriji teh velefilmov bodo »Cr-

Krčma v slonu

Krčma v slonu je ameriška iznajdba. Toda človek, ki stopi vanjo, se mora vrniti trezen iz nje, sicer težko pride po lestvi na zemljo

Iz akvaristove torbe

O barskih gričih in o pripadnosti voda na Barju

Znano nam je, da ima ozemlje ki ga imenujemo Barje precej burno preteklost. V pravadnih časih je bilo precej čisto podvrženo močnemu tektonskim vplivom, kar vidimo na skladih obdajajočega ga hribovja, pa tudi v sredini Barja samega imamo nepobitne dokaze delovanja podzemskih sil, ki so dvignile starije tvorbe in jih nastrešile na mlajše. Tu se dvigajo iz ravnice, prepletene z nešteti potoki in jarki, v katerih domujejo poleg ostalega bogatega vodnega rastlinstva in živalstva okoli 30 vrst rib, prijazni gozdniški grički, nalik otokom v zelenem morju. Akvaristu, ki naleti nanje, se vsili nehoti misel o njih nastanku in če primerja njihovo kamenje s plastimi Barje obdajajočega pogorja, bo morda sklepajoč zadle v jedro. Pri tem sklepanju se bo ozrl tudi na strmine pod Krimom in Ljubljanskim vrhom, kjer izstopajo na podnožju močne vodne žile, kakor Ljubljanka, Bistra, Iščica, nakar mu bo jasno, da se je hribovje, ki je vezalo v pravadnih časih južno barsko obal s severno, pogreznilo, kar nam prelomnica v obliki strmin jasno dokazuje, a grički na Barju so potentekami vršički, močnega gorovja, obdani z diluvialnimi in aluvialnimi naplavinami in s ostanki zamokvirjenega jezera, torej s šoto.

Na zapadu se dviga iz ravnice Sinja gorica in pripada po dr. E. Kramerju geološko k močnim skupini glavnega dolomita Ljubljanskega vrha. Srobočnika in Krima, ki so proizvodni triadne tvorbe srednjega zemeljskega veka, isto velja za Blatno Brezovico in za Bevske grič. Akvaristično je vodno omrežje tega predela omejeno vredno, kajti poleg lipanov, sulcev in postvri žive v teh vodah tudi rdečepke in pa počitli v jamah gospoda Lenarčiča. Vse vode od Komina proti Vrhniki so lovišče ribarskega društva v Ljubljani. V opearskih jamah, ki niso v zvezi z Ljubljanko, je treba dovoljenja posestnikov v svrhu akvariranja.

Griček severno Bevskega je Kostanjevica, na njeni vzhodni strani je zastopan dolomit, zapadno in severno stran pa pokriva karbon, torej tvorba starega zemeljskega veka ali paleozoika, ki ga je poznejše gibanje nastrešilo na dolomit. Tako je tudi na Plešivici, ki je največji grič na Barju. Samo na skrajnem severnem delu so zastopani tudi rabeljski skladi triadne tvorbe, kateri pripadajo tudi majhni okrogli grički med Plešivico in Kostanjevico s svojimi tako zvanimi verfenskim skladi. Glavna odvodnica na tem ozemlju je Bevske jarek, ki se združuje med Kominom in Podpečjo z Ljubljanko.

Vse vodovje, ki se izliva med omenjenimi vasi in Ljubljano in Ljubljanko sama je last gospoda Mačka, torej tudi stara Ljubljanka.

Tras se nam prikazuje tudi na Vnanji Gorici in na Goričici južno od Vnanje Gorice

in to: na severnem griču s tkzv. kasijanskimi in rabeljskimi skladi, na južnem pa samo s kasijanskimi, na obeh je pa zastopana tudi karbonska tvorba. Ljubljanka med Podpečjo in Lipo pripada gospodu Lichtnerju na Kominu. Levo se iztekata Goriški jarek in Radna v Ljubljanko, za akvarista zelo hvaljevni vodici, desno pa odtok jezera kraj Podpeči.

Na vzhodnem Barju je treba omeniti še dva majhna grička južno od Lavrice: Bahna Gorica, kjer je zastopan dolomit in Grmce s karbonom. Vode tega predela so last gospoda Palmeta na Igu-Studenca, potok Izar ali Jezer, ki pritoka iz doline pri Škofiji mimo Babne Gorice ima pa v našem gospod Kavčič na Rimske cesti. Akvaristično so vode tega predela zanimive, kakor v pogledu rastlinstva tako tudi živalstva, v Zelimeljši in Iščici so pa poleg postvri in lipanov tudi blistavi.

Opozorilo

Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani objavlja: Ker ljubljanska radio-postaja kljub dopisom štev. 1397-36-Pt-B od 5. junija 1936, v katerem se nam javlja, da je določen čas za naše predavanje v torek 23. junija od 20.10 do 20.30 ure, in kljub dejstvu, da je bilo od policijske uprave cenzurirano predavanje oddano vodstvu postaje, do danes tega našega predavanja niti potom radio - napovedovalca niti potom dnevnega časopisa ni objavila, opozarja slavno občinstvo: da bo predaval v torek dne 23. junija t. l. v času od 20.10 do 20.30 naš član uprave tovariš Rajko Pavlin o slovesni temi: »Vojni dobrovoljci — kladivarji Jugoslavije.«

Težavna zgodba

Angleški carinski in policijski oblastim dela veliko preglavice zadeva, ki se je zgodila ob zadnjem povratku nemškega zrakoplova »Hindenburga« iz Amerike v Nemčijo. Ko je zrakoplov letel nad angleškim ozemljem, je neki potnik nad pokopališčem vasi Kingleigh v Yorkshire spustil lonček s cveticami na zemljo, kajti na tem pokopališču leži pokopan njegov brat. Ta pietetna gesta pa je imela za posledico neslutene težave.

Najproje se je potnik pregrešil zoper zakone o zračnem prometu, ki prepovedujejo metanje vsakršnih predmetov iz zračnih vozil. Drugič pa je iz Zedinjenih držav »vrtihotap« brez carine cvetlice na Anglesko. Zasledovati bi ga morale torej policijske in carinske oblasti. A to ni tako lahko, kajti moč na angleških tleh sploh ni izstopil. Torej premišljujejo sedaj o tem, kako bi ga dobili v roke in ali imajo sploh pravico, da bi ga prijeli.

Jacques Delmais:

Neprijeten doživljaj

»Pravkar ste čuli tu strašne doživljaje,« je začel moj prijatelj pripovedovati gostom. »Tudi to, kar boste zdaj čuli, je, čeprav nekaj majhnega in otročjega, vendar zelo neprijeten dogodek. Vsi veste, da sem bil dolga leta oficir. Tri leta sem preživel z neklo ekspedicijo v Srednji Afriki. Bil sem na Marni in večkrat doživel kaj takega, o čemer lahko trdimo, da ni bilo prav prijetno. Toda najneprijetnejši dogodek, ki mi je šel najbolj na živce, se je zgodil pred dvema letoma proti koncu avgusta tu v tej hiši.«

Pavlinja je vsa razburjena prebledela in rekla:

»Kar povejte, Gaston. Sicer bi bili to lahko že davno odkrili.«

»Sram me je bilo doslej, res, sram,« je odvrnil Gaston in nervozno sukal svoje brčice. Po kratkem molku pa je začel:

»Tistega dne, osemindvajsetega avgusta, sem šel k vam na obisk. Solnce je prav tedaj zahajalo za Seino in v veži je bilo mračno. Ko sem bil nekako na deseti stopnici, sem začul, da so se tiho odprla hišna vrata in — nič več. To se mi je zdelo čudno. Šel sem dalje — luči še niso bile prižgane — in čutil sem, da nekdo za menoj globoko diha. Potem je zakašljalo. Toda nobenega koraka nisem čul. Kašljanje

in dihanje sta prihajali čedalje bliže. Tema pa je bila čedalje hušja. Nekaj časa sem čakal, potem pa sem šel na prejšnji razburjenjem v sru. Pod menoj je nekdo globoko dihal. Še zmeraj nobenega koraka — nič. Takrat me je obšla groza. Skočil sem po stopnicah, čez tri naenkrat. T-ka! zvonil, skočil v vaše stanovanje z občutkom: rešen!«

»No, in?«

Pavlinje plašne oči so bile še plašnejše. Oprijela se je svojega moža.

»François, niti koraka ne napravim več sama!«

»Čakajte, madame!« Gaston je prenehal. »Tri dni pozneje. Ali se spominjate? Bilo je tisti dan, ko je vaš nečak iz Saint-Cyra prišel na dopust. Imenitno smo se zabavali. Enajst je bila že ura. Tedaj sem se poslovil od vas. Oni dogodek na stopnicah sem že davno pozabil. Šel sem torej v tem, ker se mi ni zdelo vredno buditi vrtarja, da bi mi prižgal luč. Tudi žepne svetilke nisem imel pri sebi. Komaj sem bil na deveti stopnici, že sem začul, da je nekdo v četrtem nadstropju previdno zaprl vrata in — nič več. Ne duha, ne sluha, nič. In vendar — uho mi je pravilo, da nekdo hodi po stopnicah in se opira ob ograjo, ki se je tresla. Obstanem. Nič! Grem spet dalje — on tudi. Le to sem čul, da tiplje po zidu. Strah me je prevzel in zdelo se mi je, da me že nekdo drži za vrat. Srce mi je divje utripalo. Zdaj pride za menoj, na hrbet mi skoči in

STANOVANJE ali

MALO HIŠICO

obstoječe 2 sob, kuhinje in pritlikal za 1. julij isčem v okolici Ljubljane. Ceni-podnobe na ogl. odd. Jutra pod »Stanovanje ali hišica«.

Kdor

o glašuje

ta

napreduje!

Prijetno britje, gladko in brez bolečin

Skladišče za Jugosl.: Jugofarmacija d. d. Zagreb, odd.: Kozmetika.